

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžia kas Pėnyčia
Susivienijimas Lietuvių Amerikoje
PRENUMERATA METAMS:
Suvienyose Valstijose \$1.50
Kitose Viešpatystėse \$2.00
„T Ė V Y N Ė“,
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T Ė V Y N Ė

SUSIVENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE ORGANAS.

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
P. Jurgelintė, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
„T Ė V Y N Ė“,
307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 34 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918.

New York, N. Y., Rugpjūčio (August) 21, 1925.

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875

Vol. XVI

Dideli Prancijos Nuostoliai Syrijoje
Šaudomi Streikieriai Kinijoje
Angliakasių Streikas Artinasi

DIDELI PRANCIJOS NUOSTOLIAI SYRIJOJE.

Prancijos premieras Pauleve išleido oficialų pareiškimą, kuriame paaiškina Syrijos gyventojų sukilimas prieš prancuzų valdžią. Tame savo paaiškime premieras oficialiai pripažįsta, kad kovose su sukilusiais syrijiečiais Prancijos kariuomenės nuostoliai vien nukautais, sužeistais ir be žinios žuvusiais kareiviais siekia 831, nekaltant apie kitus nuostolius.

Taipgi Jeruzalės žinios skelbia, kad Druses apylinkėje yra 20,000 sukilusių ir gerai ginkluotų syrijiečių. Tos pačios žinios skelbia, kad Prancijos kariškiai aeroplanai kombarduoja sukilėlių kaimus iš oro ir tuo budu sunaikinta apie 120 kaimų.

ŠAUDOMI STREIKIERIAI KINIOJE.

Delei kilusio streiko Tiensine, Kinijoje, kur streikieriai priėjo net prie riaušių ir vienai dirbtuvai padarė nuostolių apie 500,000 dol., Kinų policija turėjo net keletą ginkluotų susikirtimų su streikieriais. Policijai bešaudant į sujudusias streikierių minias, daug darbininkų užmušta ir sužeista, taipgi 300 streikierių suareštuota. Streikierių atakos svarbiausiai buvo atkreiptos prieš japonus ir daugelis japonų šioje apylinkėje užpulta ir žandžiai sumušta.

ANGLIAKASIŲ STREIKAS ARTINASI.

Iki šiol dar neprieita jokio susipratimo atnaujinti derybų tarpe kietųjų angliakasyklų darbininkų ir darbdavių atstovų, kad išvengtų streiko. Angliakasių Unijos prezidentas Lewis pakartojo savo nusistatymą, kad darbininkai nesutiks pradėti derybų kol darbdaviai nepakeis savo nusistatymo prieš darbininkų reikalavimus ir taipgi darbininkai nesutiks pavesti šio ginčo spręsti arbitracijos budu. Šitokis griežtas Angliakasių Unijos nusistatymas aiškiai rodo, kad angliakasių streikas artinasi. Pranašaujama, kad grįžęs iš Europos Darlinio Sekretorius Davis mėgins įsikšti į ginčą ir dėst pastangų šio ginčo dalyvius sutaikyti, kad neprileidus prie streiko.

PRANCUZAI PRIEŠ MOROKOS NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Prancijos premieras Pauleve oficialiai pareiškė, kad nei Prancija, nei Ispanija nesutiks duoti pilną nepriklausomybę Morokos gyventojams. Taipgi prancuzai pradėjo ofensyvą prieš morokiečius žymiai sustiprintomis jėgomis ir pasekmėje to, rugp. 15 d. morokiečių 5,000 kariuomenės pasidavė nelaisvėn be pasipriešinimo prancuzų ir ispanų kariuomenei, kartu atiduodami ir svarbią Sarsar Heights poziciją. Prancuzų šaltinių žinios skelbia, kad morokiečių kariuomenė krinka ir numatoma artina užbaigti šio karo.

TURKIJOS PREZIDENTAS PERSISKYRĖ SU ŽMONA.

Garsusis Turkijos prezidentas, Mustafa Kemal Paša, pasinaudodamas teise kaip dabartinis mahometonų bažnyčios galva, panaikino savo vedybų ryšius su dabartine žmona Latife Hanoum, su kuria apsidėję pustrėčių metų atgal. Persiskyrimo priežastimi esą tas faktas, kad Kemal žmona per daug pradėjo kištis ne į savo dalykus ir visiškai neigė mahometonų senas tradicijas, kurios begėdiškai pažemina moteris. Mat ši moteris yra ėjusi mokslus Vakarų Europoje ir ji yra vadu Turkijos moterų judėjimo, kad galutinai pasiiluosavus iš viduramžių tradicijų, kuriomis yra pažeminama ir varžoma Turkijos moteris.

ĮVAIRIOS ŽINUTĖS.

— Šanghajuje siaučia choleros epidemija ir rugp. 15 d. buvo apie 1,000 ypatų sergančių šia liga. Susirgimai kasdien pasidaugina apie 50 ypatų ir mirtinumas siekia apie 10% laipsnį. — Rugpjūčio 13 ir 14 dd. įvyko net trys gelžkelių katastrofos Prancijoje, delei traukinių susidurimo ir iššokimo iš bėgių. Šiose katastrofose žuvo 17 asmenų ir apie 220 sužeista. — Vokietijos valdžia reikalauja, kad Amerika sugrąžintų konfiskuotą Vokietijos nuosavybę Jung. Valst., kuri siekia 300 mil. dol. Vienok Amerikos sąskaita delei buvusio Pasaulinio Karo nuostolių prieš Vokietiją siekia 430 mil. dol. — Jung. Valst. Pašto Departamento deficitas už

pereitus fiskalius metus, kurie pasibaigė perėjo birželio mėnesio 30 d., siekia \$37,149,000.

— Vokietija reikalauja sugrąžinimo jos prieš karą buvusių kolonijų kad ir administravimo teisėmis. Ši-

tas Vokietijos reikalavimas esąs sąlyga jos susitinkimo stoti Tautų Sąjungon. — Jung. Valstijų 50,000,000 gyventojų yra apdraudę savo gyvybę įvairiose apdraudros kompanijose. Iš viso šita apdrauda siekia 64 bilionus dolerių.

Iš Lietuvos Laikraščių

BAŽNYTINIO PARAPIJOS KOMITETO RINKIMAS.

Birželio m. 28 d. Šančių katalikų bažnyčios šventoriuje įvyko skaitlingas parapijiečių susirinkimas. Buvo ir kaimiečių — mat parodos laikas. Vietos klebonas kun. Narbutas paaiškino žmonėms, kad gavęs Vyskupo įsakymą, išrinkti bažnyčios komitetą. Tuo tikslu jį suaukęs žmones ir liepė balsuoti už jį išstatytus kandidatus. Žmonės, su šiuo klebono pasiūlymu, nesutiko sakydami „mes nenorim jus išstatyti kandidatu ir kaip pernai, renkant komitetą, mes patys statėm kandidatus taip ir šiemet norim“. Tuomet klebonas Narbutas diktatoriškai pareiškė: „Visame pasaulyje esanti tokia tvarka, o man Vyskupas įsakė pačiam išrinkti kandidatus. Nors žmonės ir pasakoja kad dabar ne rusų laikai, bet bažnyčia ne Respublika ir norit nenorit, čia norų niekas nežuri, aš skaitysiu kandidatus o jus balsuosit“. Susirinkusieji subruzdavo „Prašome parodyti vyskupo įsakymą“.

Klebonas Narbutas, kurio jau net ir rankos iš apmaudo pradėjo drebėti, sumišęs paaiškino „kad nežinau kur aš jį pamečiau“. Žmonės — „Kaip tu dar galvos nepametei? Jau pernai musų išrinktąjį komitetą suėdei. Matyt kad Laisvės Alėjoj tau muro per maža. Gana tyčiotis iš musų. Šalyn, svieto perėjunas, parodavikas, spekuliantas...“ Čia moters sušuko „Maišą, maišą, jei jus vyrai nedirbate, mes jį išmokysime, kaip žmones apgaudinėti...“ Klebonas Narbutas išgirdęs apie maišą, rankomis, už savo sustatytojo kandidatų sąrašo, už skverno, kaip gi spruks į kleboniją, susirinkusiųjų klyksmais, rantiškai priėmė svečius į šaulių Sėjungos narius, padovanodamas jiems po sidabrinį šaulių ženklą, kuri svečiai pasižadėjo visuomet dėvėti, niekuomet nepamiršdami musų šaulių siekių.

Palydėti į stotį, žurnalistas svečiai 5.45 val. širdingai atsisveikinę su palydėjais juos visuomenės veikėjais ir spaudos atstovais, aplaido Kauną šaukdami „Evviva Lithuania“, į ką atsakytą ilgą „Valio Italija“.

Parapijiečiai. („L. Ž.“)

ITALŲ ŽURNALISTAI LIETUVOJE.

„Liet. Žinių“ pranešimu, Italų žurnalistai, viešėdami Lietuvoje, liepos 23 d. rytą aplankė musų karo muzėjų, vėliau gi meno mokyklą. Čia jie ypatingai gėrėjosi Čiurlionies paveikslais ir musų liaudies menu. Vėliau žurnalistai buvo priimti ministerio pirmiuko p. V. Petrulio ir čioties širdingai pasikalbėta. Po to, svečiai nuvyko į užsienių reikalų ministerijos spaudos biuro ir „Eltos“ suruoštus pusrėčius Italų žurnalistų pagerbimui, laike kurių p-lė Avietinaitė atatikama kalba pasveikino svečius. Į tai labai širdingai atsakė vyriausias Italų žurnalistas p. Borgelti, pareiškdamas, kad juos labai sujudinęs nuosirdus jų sutikimas Lietuvoje, kad jiems kuo maloniausio išpuščio padarėsi jaunutė, bet taip energinga Lietuva ir kad jie nuo šios dienos bus tikriausiai Lietuvos draugai. Baigdamas kvietė Lietuvos spaudos atstovus butinai atvykti Italijon.

Po pusrėčių Miuncheno konservatorijos auklėtinė p-lė Izabelė Avietinaitė, akompanuojant žinomam Lietuvos kompozitoriui p. Kačanauskui, padainavo septynias lietuvių liaudies dainas. Italai išsireiškė, niekur tokių gražių liaudies dainų negirdėję ir kad tos dainos liksią vienu iš gražiausių atsiminimų iš visos jų kelionės po Pabaltės valstybes.

Dainavimui pasibaigus, ponis F. Bortkevičienė, kurios vardas aukštai surištas su Vilniū, apdovanojo svečius Vilniaus 600 metų sukaktuvėms paminėti ženkla, o Šaulių Sėjungos pirmiukas p. Šalčius oficialiai priėmė svečius į Šaulių Sėjungos narius, padovanodamas jiems po sidabrinį šaulių ženklą, kuri svečiai pasižadėjo visuomet dėvėti, niekuomet nepamiršdami musų šaulių siekių.

Palydėti į stotį, žurnalistas svečiai 5.45 val. širdingai atsisveikinę su palydėjais juos visuomenės veikėjais ir spaudos atstovais, aplaido Kauną šaukdami „Evviva Lithuania“, į ką atsakytą ilgą „Valio Italija“.

„BLAIVYBĖS APAŠTALAS“ LIETUVOJE.

Amerikoje plačiai žinomas amerikietis William E. Johnson, kuris abelnai yra žinomas kaip fanatiškas blaivybės šalininkas, atsilankė ir Lietuvoje. Sulig Lietuvos laikraščių pranešimo, p. Johnsonas laikė paskaitas apie blaivybę Kaune ir Palangoje.

OKUPANTAI RENGIA SI SUNAIKINTI GEDIMINO PILĮ.

Vilniuje buvo susirinkę lenkų šovinistų organizacijų atstovai, dalyvaujant aukštesniems okupantų valdžios valdininkams ir tarėsi apie Gedimino pilies kasinėjimą ir bokšto perstatymą sulig lenkiško skonio. Okupantai svajuoja pilies požemiuose rasti daug brangenybų ir istorinių palaikų, kurie, reikia spėti, bus išvežti į Varšavą, o grynai lietuviški daiktai sunaikinti. Šitą okupantų pasikėsinimą subiaurioti išardyti istorinę lietuvių šventovę turėtų lietuvių visuomenė laiku perspėti.

DERYBOS SU LENKAIŠ.

Liepos 27 d. Rygoje prasidėjo Lietuvos ir Lenkijos Raudonųjų Kryžių atstovų derybos kalinių pasikeitimo reikalui. Liepos 29 d. derybos pasibaigė tuo susitarimu, kad Lenkai gražins Lietuvai 25 kalinius, o Lietuva Lenkijai — 13 kalinių.

SUSITARTA DEL KLAIP. KRAŠTO BAŽNYČIOS.

Liepos mėn. 23 d. Lietuvos delegacija Berlyne galutinai susitarė su oberkirchenratu del Klaipėdos krašto evangeliškos bažnyčios naujo sutvarkymo. Tuo tarpu pasirašytas tik protokolai. Sutartis nutarta pasirašyti liepos m. 31 d.

SUDEGĖ KARMELAVOS MIESTELIS.

Liepos 27 d. Karmelavoj del neatsargaus pypkininko kaltės kilo didelis gaisras, kurio metu sudegė daug gyventojų namų, sudegė ugnis vienas 5 metų vaikas ir 9 galvijai. Atskubėję Kauno gaisrininkai dėdami didelių pastangų išgelbėjo nuo ugnies likusią miestelio dalį. Atsargiai su ugnimi!

LIETUVOS DELEGACIJA Į TAUTŲ SĄJUNGĄ.

Ministerių Kabinetas patvirtiniame posėdy nustatė delegacijos sudėtį į Tautų S-gos plenumo posėdį, kurs įvyks Ženevoj rugsėjo 7 d. Delegaciją sudaro: Liet. nepaprastasis pasiuntinys ir įgaliojotas ministeris Londono p. Galvanauskas pirmi-

Varžantiems Įstatymams Veikiant

Pagalios jau pradėjo veikti naujai išleisti krikšč. dem. bloko įstatymai. Dar susirinkimų įstatymo nepaskelbus, jau kai kurių apskričių viršininkai jį taikė valst. liaudiniukų prašymams leisti susirinkimus (Trakų). O tik paskelbus spaudos įstatymą, tuoj Kauno Miesto ir Apskritis Viršininkas konfiskavo „Lietuvos žinių“ numerį ir jį redaktorių p. F. Bortkevičienę patraukė atsakomybėn. Jau praėjo daug laiko (konfiskavo liepos 11 d.) o ligi šiol dar teismo sprendimo nėra buvę, surinktus „L. Ž.“ numerius policija nėra gražinus ir platinti tą „L. Ž.“ numerį yra uždraudus.

Šis pirmas pritaikymas naujo įstatymo priekiamai rodo, ko krikšč. dem. norėta. Jie norėjo, išleisdami tuos įstatymus, sutrukdyti platinti opozicijos spaudą ir jos leidėjams pridaryti tiek nuostolių, kad galų gale turėtų uždaryti savo laikraščius.

Dar uoliau negu Kaune elgiaisi Šiaulių apskrities viršininkas, kuris be jokio pasidrovėjimo kiša „Šiaulių Naujienų“ redaktorių Leoną Vitkauską net į sunkių darbų galėjimą. Lygiai taip daro, kaip yra darę rusų žandarai su „Liet. Ukinkno“ redaktorais prieš karą.

Susirinkimų įstatymas taip pat leidžia ponams apskričių viršininkams elgtis kaip jiems patinka. Pastaruoju laiku leidžiama tik nuošaliose vietose, kiemuose krašto susirinkimus, o kai kur tai tik uždarytose vietose. Ir leidimai susirinkimams yra trukdomi, ypač ten, kur karo stovis.

Žodžiu, spaudos įstatymu kademai nori užspausti laikraščiams burnas, o susirinkimų įstatymu Seimo atstovams ir opozicijos partijoms neleisti daryti viešų žmonių pranešimų ir, pa-

galio, nori, kad jiems bevaldant, žmonės nieko nežinotų, kas daroma valdžios. Jie nori, kad pastatyta valdžia ir dabar labai tiksliai parinkti valdininkai, galėtų daryti, kas tik jiems patinka. Ypač, matyti, nori pakentki rinkimuose tiems, kurie nepritaria kademų nevalstybingiems ir prieškonstituciniams darbams. Kad jie rengiasi prie kokių tai „didelių dalykų“, matyti ir iš to, kad įvedė mirties bausmę. Mat nors tuo mirties bausmės haubu mano opoziciją bauginti. Bet užmiršta įrodyta tiesa, kad mirties bausmė yra silpna priemonė kraštui sutvarkyti. Žinoma yra, kad reakcijos metu atsiranda gerojų ir mirties bausmė tik kerštą didina.

Iš to skaitytojai turi padaryti išvadų: kad ryt, po ryt spauda, kuri gina darbo žmonių reikalus, gali but galutinai priblokšta; kad valst. liaudiniukų mitingai gali but neleidžiami, arba juose daug nemalonumų kunigų agentai padaryti (Šiauliuose susirinkime nepavojinga bomba sprogo, matyti kademų agentų tyčiomis pataisyta, kad išgąsdinti susirinkusius).

Tad mes galime tik kvieisti musų žmones prie didesnės ištvermės, didesnio takto ir kovos. Reikia visur kovoti del spaudos ir susirinkimų įstatymų pakeitimo ir gražinimo spaudos, žodžio ir susirinkimų laisvės, reikia remti tuos Seimo atstovus, kurie kovuoja del darbo žmonių (ukiniukų ir k.) gerovės ir tose daryti susirinkimus, o kijos tvarkos krašte, kad žmonės gyventusi ramiai, piliečiai jaustų esą laisvi krašto piliečiai ir turį teisės pasakyti teisybės žodį visiems ir net valdžiai. Kad ši kova būtų galutinai laimėta, reikia visiems bendrai dirbti tėvynės iš kademų vergijos išliuosavimui darba. V. S.—nus. („Liet. Uk.“)

ninku, nariais — Liet. atstovas Tautų Sąjungai d-ras Zaunius, Uzs. Reik. Minijos direktorius prof. Jonynas ir Liet. nepapr. įgaliot. min. Berlyne p. Sidzikauskas.

NEIŠTIKIMAS — NĖRA DARBO.

Lietuvos Šviet. ministeris atleides nuo pareigų Telšių mokyk. semin. mokytoją p. Abramavičių. Priežasties viešai nesakoma. Kitoms versijoms jis paleistas del to, kad pasirašė protestą del Seimo įvykių ir leivės varžymo. P. Abramavičius buvo aukštai vertinamas ir mylimas mokytojas. Yra baigęs Kije-

vo univ. gamtos matematikos fakultetą, nukentėjęs nuo caro valdžios už politiką, karo metu nebėgo iš Lietuvos, o likosi drauge su telšiškiais vargą nešti. 1918 — 1922 m. buvo Telšių „Saulės“ gimn. mokytojas, iš kur pasitraukė nesutikdamas su klerikalų mokyklos metodais. Seminarijoje mokytojavo ligi šių dienų. Jis yra Telšių visų kultūrinių, savivaldybinių ir kooperacinių organizacijų aktyvus steigėjas ir bendradarbis. Tokie vyrai ir negeistini dabartiniam klerikalų slunktui. Be abejo, dabar atlikusį laiką p. Abramavičius mokės paaukoti visuomenei.

„TEVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30-th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tevynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai—korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklų jų sugrąžinimui.

PASKOLA LIETUVAI.

Jau „Tevynės“ skaitytojams yra žinoma, kad New Yorko finansinė statybos firma — „Foundation Company“ padarė sutartį su Lietuvos valdžia dėl paskolos Lietuvai. Šita paskola duoda Lietuvos statybai: gelžkelių tiesimui ir taisymui, gelžkelių stočių ir dirbtuvių statymui, kad tokiose dirbtuvėse pačioje Lietuvoje būtų galima pataisyti gelžkelių reikmenys ir naujos padaryti. Taipgi kelių taisymui, telefono ir telegrafo tinklų praplėtimui, kanalizacijai miestuose, elektros stočių statymui ir net naujakuriamis ukiniams paskolas teikti. Šitos paskolos suma gali siekti iki 16 milijonų dolerių ir gal daugiau, tas prigulės nuo pačių sąlygų, kiek bus reikalo idėti kapitalo į Lietuvos statybą. Taipgi šion sunon įeina ir Kauno miestui gautoji paskola.

Kiek šių žodžių rašytojui teko sužinoti, tai paskola duodama gana prieinamomis sąlygomis, nes Foundation Kompanijai svarbu, kad per daug neapsunkinus mokėsniais Lietuvos gyventojų. Tik tuomet galima teikėtis nuosimėjų išmokėjimo ir pačios sumos gražinimo sulig sutarties, kuomet krašto gyventojai gali be sunkenybių išmokėti valdžios reikalaujamus mokėsnius. Antras dalykas, tai paskola nebus duodama stačiai pinigais išimtinon valdžios kontrolėn. Statybos darbus ves pati Lietuvos valdžia, o Foundation Kompanijos atstovai tuos darbus tik prižiūrės ir kontroliuos, kad pinigai būtų išleidžiami tik tiems statybos reikalams, kurie numatyti sutartyje ir kad paskola nebūtų bereikalingai eikvojama komisams medžiagą perkant ar kitais spekuliatyviais keliais.

Statybai medžiaga bus perkama tose šalyse, kur bus galima pigiausia kaina pirkt pilnai atatikama statybai medžiaga, su tuo vienok išėnimu, kad Lietuvos gamybai galimos vietose paruošti statybai medžiagos duodama pirmybė net ir tokiam atsitikime, jei medžiaga bus vietoje gautama ir keliais nuosimėiais brangiau, negu kitose valstybėse. Taipgi rodos sutartyje yra numatyta, kad statybos darbas dirbti bus sandomi tik Lietuvos darbininkai, o jei bus reikalingi kviesti iš užsienio specialiai, tai irgi bus duodama pirmybė lietuviams specialistams, jei tokių užsieny bus ir jei jie sutiks dirbti sulig darbo sąlygų ir mokėsčių, kokios atatikina Lietuvos gyvenimui.

Galimas dalykas, kad Foundation Kompanija sutartyje reikalauja, kad ji turėtų kontrolę ant tų įmonių, kurios jos paskola bus atstatytos ar naujai įrengtos, kad tuo būdu turėtų užtikrinimą paskolos ir nuosimėjų atgavimui. Ši paskola bus ilgu metų ir paskola išmokejus įrengtos įmonės pasiliks Lietuvos valstybės nuosavybe. Kaip ankščiau minėjome, paskola duodama gana prieinamomis sąlygomis ir per tą laiką Lietuvos visuomenės ir valstybės reikalams tarnaujančios įmonės neš tam tikrą pelną ir iš to bus apmokėti nuosimėiai ir tam tikromis sumomis kasmet atmokama paskola. Pavizdžiu galima paimti Kauno miestui gautosios paskolos sąlygos. Įvedus Kauno mieste kanalizaciją ir vandentiekį gyventojams apsis apie keturis kartus pigiau vandens gavimas ir išmatų pašalinimas iš miesto, negu dabar jie turi apmokėti. O tuo patim kartu ir tų apmokėjimą jau įskaityta nuosimėiai už paskolą ir pačios paskolos atlyginimas ir taipgi visi kiti kanalizacijos ir vandentiekio palikymai geroje tvarkoje išmokėjimai. Vadinasi, netik gyventojams bus sumažinta keturis kartus išlaidos tais reikalais, bet dar suteikiama jiems gyvenimo patogumai ir miestui švara užtikrinama. Mažiau daugiau galima tas pats pasakyti ir apie kitų įmonių atstatymą ir įtaisymą.

Visa tai žinant, geriau Lietuvai gauti užsienio paskolą ir statyti, negu skursti be pramonės, be kelių, be dirbtuvių gelžkelių medžiagai taisyti ir naujai dirbti, be kanalizacijos, tinkamo susisiekimo ir apšvietimo miestuose. Dabar didelės sumos pinigų išmokama užsieny dirbtuvėms už taisyti gelžkelių medžiagos ir naujos ruošimą, o tuo tarpu Lietuvoje esama geležis pusdykiai parduodama užsienio dirbtuvėms ir Lietuvos darbininkai kenčia bedarbės vargus. Taipgi šia paskola numatomi darbai, atsivėlgiant į Lietuvos darbo jėgas, turės tęstis apie dešimt metų ir tuo būdu Lietuvos darbininkai turės darbo namieje ir nereikės nei bedarbės skurdo vilkti, nei parsisamdyti užsienio kapitalistams tankniausiai gana sunkiomis sąlygomis.

Šiandien nėra pasaulyje tokios valstybės, kuri neturėtų ekonominių užsienio paskolų. Kitos šalys kviečia užsienio kapitalą net ir labai sunkiomis sąlygomis, by tik tokias paskolas gautus. Pav. Lenkija ir Rusija stačiai pardavinėja užsieny kapitalistams, formoje ilgu metų koncesijų, išstius pramonės distriktus, aliejaus šaltinius, kasyklas, miškinis miškų plotus ir net susisiekimo įmones, by tik prisiviliojus užsienio kapitalą. Apart to visko, ir politinė Lietuvos padėtis sustiprėja, kuomet Amerikos kapitalas įdedamas Lietuvos statyboje. By kožiam atsitikime jau ir Amerikos valdžia priversta tarti savo žodį už Lietuvą,

kad tuo būdu apgynus savo piliečių interesus Lietuvoje. Smagu pažymėti ir tas faktas, kad šitai paskolai pradžia padarė Dr. M. J. Vinikas. Kuomet jo pastangomis gautos Kauno miestui paskolos reikalais — galutinų derybų užbaigti ir pasirašyti nuyko Kaunan Foundation Kompanijos atstovai, tuomet pradėta tartis ir platesnės Lietuvos statybai paskolos reikalai. Ir tas pasitarimas užsibaigė tuomi, kad jau galutinai susitarta ir rodos sutartis tarpe Lietuvos valdžios ir Foundation Kompanijos pasirašyta. Dabar belieka tik Seimui paskolą užtvirtinti ir statybos darbai Lietuvoje vėliausiai su sekamu pavasariu prasidės. Tik vienas dalykas dar neaiškus: tai kuriuo būdu Seimas galės šią paskolą užtvirtinti? Kaip žinome, dabar eina griežčiausia kovą tarpe Lietuvos klerikalinės reakcijos ir pažangiųjų partijų. Tuo tarpu gi, rodos, reikia dviejų trečdalių Seimo atstovų balsų tokių sutarčių užtvirtinimui. Dabar klerikaliniai Seimo šeiminkai su visa savo trijule ir net su kazoku Jerinu sudaro tik dviejų ar trijų balsų didžiumą Seime. Tai gi kyla klausimas: ar panorės opozicijos partijos balsuoti už klerikalines valdžios sudarytą paskolą? O gal opozicijos partijos atskirs svarbius ekonominius Lietuvos reikalus nuo partijų reikalų. Ir jei taip įvyktų, tai nei truputį netektų tuomi stebėtis, nes jau iš praeties žinoma, kad pažangiųjų partijos moka skirti bendrus valstybės reikalus nuo partijų reikalų ir tuo būdu jau nekarta jos parodė savo valstybingumo išmintį ir branginimą svarbiųjų Lietuvos valstybės ekonominių ir politinių reikalų. Pagyvensim — pamatysim.

ŽYGIAI PRIEŠ VARŠAVOS AGENTĄ.

Kaip žinome Amerikon atvyko Lenkijos užsieny reikalų ministeris Skrzynskis. Jo tikslas atvykimo Amerikon, aišku, yra tas, kad įtikinus Jungtinių Valstijų valdžią ir visuomenę, kad Lenkija esanti „demokratiškiausia šalis pasauly“. Ir šis ponas Varšavos imperialistų agentas taip ir buhnija kiek drutas. Mat Lenkijos militaristų žygiai galutinai nupuldė ir pačios valstybės vardą Amerikos visuomenės ir valdžios akys, todėl p. Skrzynskis ir mėgina tatau atitaisyti, nors ir praseina viešai meluoti. Bet mes žinome, kad lenkai nesidrovi net begėdiškiausiai melais pasaulį apgaudinėti delei savo „oičiznos“ naudos.

net ir prisiminti, kuomet eina reikalas protestuoti prieš Lietuvoje siaučiančią reakciją, arba kuomet Lietuvą skriaudžia Vatikano politikieriai. Gerai atmename tuos laikus, kuomet klerikalinė spūda net smeižė tuos Amerikos pažangiuosius lietuvius, kurie rengė protesto susirinkimus prieš popiežių už palaiminimą Želigovskio kruvinosios avantūros Vilniaus išplėšime, kuomet sauo konkordatu su Lenkija Vilnių atidavė Varšavai. Jei mūsų klerikalai randa galimybę protestuoti prieš Varšavos agentų melus, tai jie turėtų protestuoti ir prieš Vatikano politikierius ir jo galvą popiežių, nes šita Romos įstaiga glumija tuos Varšavos meluokius ir visus kruvinus darbus linkui Lietuvos ir lietuvių.

Taipgi reikėtų visos Amerikos miestuose ir miesteliuose šitai padaryti, kad kuoplačiausiai paskelbus Amerikos visuomenei Lenkijos militaristų vandeliškus darbus. Taipgi reikia pažymėti, kad nežiurint visų tarpšriavinių nesutikimų lietuvy gyvenime, Bostono lietuviai rado galimybę visoms valstybiniai nusistačiusioms sriovėms: sandariečiams, socialistams ir klerikalams susitarti ir bendrai reikšti savo balsą prieš Lenkijos melagius. Žinoma, šitam darbe nedalyvauja komunistai. Butų begalo malonu milti, kad prieš visas Lietuvos skriaudas taip sutartiniai visi lietuviai galėtų protestuoti. Bet klerikalinis krypsnis žmonės bijosi

lams skleisti. Newarko, N. J., lietuviai bendrai su ukrainais jau surengė viešą susirinkimą, kuriame išneštas atatinamas pareiškimas apie Lenkijos „demokratiškumą“ ir tas susirinkimas ir pareiškimas jau paskelbtas anglų spaudoje. Bostono lietuviai, irgi surengė su gūdais ir ukrainais, suriuošė toki viešą susirinkimą ir išnešė atatinamą pareiškimą apie Lenkijos militaristų dukimą užgrobtuos Lietuvos, Gudijos ir Ukrainos kraštuose.

Šitoki lietuvy ir jienas draugingų gūdų ir ukrainų subendrinti žygiai yra didelės svarbos ir lenkams tikras peilis po kaklu, nes tuomi galutinai sukompromituojama net ir Lenkijos užsieny reikalų ministeris ir jis pastatomas paprastu melagiu Amerikos visuomenės akys. Reikia tik apgalvestauti, kad ne visos didžiosios lietuvy, gūdų ir ukrainų kolonijos šitokius susirinkimus ruošia ir atatinamus pareiškimus išneša. Reikėtų visos Amerikos miestuose ir miesteliuose šitai padaryti, kad kuoplačiausiai paskelbus Amerikos visuomenei Lenkijos militaristų vandeliškus darbus.

Butų begalo malonu milti, kad prieš visas Lietuvos skriaudas taip sutartiniai visi lietuviai galėtų protestuoti. Bet klerikalinis krypsnis žmonės bijosi

Lietuvos Žemės Ukio, Pramonės ir Pramonės Paroda Kaune

(Užbaiga)

Dalyvavo parodoje ir Lietuvos odų fabrikai, išstatydami įvairius odos dirbinių eksponatus. Čia verta paminėti „Ch. Frenkelio“ (ankščiau buvęs didžiausias Rusijoje odų zavodas), Brolių Nurokų, Brolių Choronzickių odų fabrikai Šiauliuose.

1922 m. XI. Lt. 49,816,70; 1923. I. I. d. Lt. 207,443,32; 1924. I. d. Lt. 253,588,80; 1925. I. d. Lt. 759,398,53; 1925. V. d. Lt. 786,220,25. „Spaudos fondo“ tikslas yra gaminti mokslo priemones, leisti mokslo vadovėlius ir kitokius periodinius ir neperiodinius leidinius. „Spaudos fondas“ turi didžiųjų knygynų Kaune ir kituose miestuose. Knygynė turi sukrauvęs virš 400 įvairių literatūros leidinių. Turi artimų ryšių su Vokietijos, Prancūzijos, Čekoslovakijos, Latvijos, Estijos, Rusijos ir kitų valstybių knygynais, ir del to knygų duoda iš pasaulinės spaudos rinkos. Beto, „Spaudos fondas“ turi savo mokslo priemonių dirbtuves, kuriose dirbama įvairius zoologijos preparatus, ir kolekcijos, inekcijos, spiritiniai preparatai įvairiausių gyvių, kolekcijos ir t. t. Pašybai ornamentai, knygrišystei įrankius, ekskursijoms įrankius ir t. t.; turi didelį pasirinkimą žymiausių užsieny mokslo priemonių: fizikos, chemi-

jos, geografijos, istorijos, botanikos, zoologijos, anatomijos ir kitų mokslo šakų. Seklaro fizikos ir chemijos kabinetus mokykloms. Prekiauja rašomąja medžiaga bei raštinės reikmenimis. Taigi iš „Spaudos fondo“ Lietuva susilauks puikiausių vaisių. Delto linkime ir tariame dirbti kultūros darbą didžiųjų pasisekimu. Musų tautos ainiai atsimokės „Spaudos fondo“ organizatoriams ir darbuotojams už jų nuopelnus. Greta „Spaudos fondo“ reikia statyti „Kultūros“ Bendrovę, Šiauliuose. Tai rimčiausioji dabar Lietuvoje knygų leidimo įstaiga. „Kultūros“ bendrovė per trumpą laiką yra padariusi milžinišką darbą. Lig šiol spėjo išleisti, naudingų skaitymų, populiaraus mokslo, dailiosios literatūros, mokykloms ir savamoksliams vadovėlių, gyvenimo praktikos vadovėlių bei patarimų, scenos dalykų ir kitokių 88 leidimų knygų. Leidžia labai rimtą, populiaraus mokslo mėnesinį žurnalą „Kulturą“. (Kultūros bendrovės adresas: Lithuania, Šiauliai, Dvaro g-vė 83 nr.). Amerikoje „Kultūros“ žurnalo kaina 4 doleriai.

Vilniečių Sąjunga turėjo parodoje savo paviljoną, rinko aukas Vilniaus lietuvių mokyklas remti, skleide atsišaukimus į lietuvių tautą del Vilniaus vadavimo, pardavinėjo Vilniaus ženklus ir t. t. Turėjo labai didelį pasisekimą. Lietuvos moterų globos komiteto amatų mokykloms parodos lankytojai labai išėjo daug menkesnė, kaip džiaugėsi. Apie tai daug rašyti netenka, nes amerikiečiai šią įstaigą gerai žino. Už savo darbus šį organizaciją yra gavusi kelis aukso ir sidabro medalius. Labai daug išstatė savo dirbinių Viekšnių ir Pasvalio vidurinėsios mokyklos ir Vaikelio Jėzaus amatų dirbtuvė. Mokyklų eksponatus gal sakyti visus parodoje išpirkto. Be kit ko, parodoje buvo nemaža šokolado ir saldainių paviljonų: „Birutės“, „Rutos“, „Talkos“ ir „Takler“.

Taipgi tik vieni pažangieji Amerikos lietuviai ištikimai gina Lietuvos reikalus. Jie visomet pirmutiniai stoja reikšti savo balsą prieš visus Lietuvos skriaudėjus, nežiurint kas jie nebūtų.

KURŠENAI.

Birželio mėn. 24 d. šion buvo suauktas darbininkų profesinei sąjungai kurti susirinkimas. Salė, kur įvyko susirinkimas, buvo išnuomota kinematografui ir del to išrinktoji valdyba protokolu surašyti susirinkimo Valsčiaus Valdybos buite. Čia tuoj atvyko policija ir kalbamą valdybą areštavo, areštavo taipgi vietiniai valsčiaus išdinką B. Batavičių ir viršaičio pad. Žalį, Kuršėnų s-dtų kuopos narius, kurie tuo laikų valdybos bute buvo. O paskui be jokiu ceremonijų visus į kalėjimą administratyviu būdu įtupdė ir viskas.

niaulės, dar šiek tiek paršelių ir vienas kupranugaris. Naminių paukščių parodoje nebuvo matoma. Turbut šimet Lietuvos gaidžiai ir viršaitės buvo išlėkė į dausų kraštą, nes per tas parodas nemaža tuos paukštelius įvargindavo: vieni juos girdavo, kiti peikdavo, dar kiti plunksnelės pašiodavo. Gaidžiams per nevalia liepdavo giedoti...

Be Lietuvos firmų parodoje dalyvavo ir užsieny firmos. Pažymėtina šios ukio mašinų firmos: „Baltic“ (Švedų pieno mašinų b-vė), Danijos komp. „Vogau“ ir k. Manufaktūros: Estonijos, Suomijos ir Rusijos firmos ir šiaip keleta firmų iš Klaipėdos krašto, Latvijos ir kitur.

Parodoje buvo įrengta pašto įstaiga, kas davė didelį pašto susisiekimui palengvinimą. Per parodą griežė karo dūdų orkestrai. Dainavo Latvijos aklių instituto auklėtinių choras ir griežė tų pat auklėtinių orkestras. Kai del tvarkos, reikia pažymėti kad lankytojai gavo nejuokų išpudi, ypač parodos atidarvme, kuomet eilių eilės buvo pristatyta policijos. Kam tas reikėjo daryti. Bene p. Petrusis dedasi esąs tokiam pat pavojuje, kaip rusų caras ar vokiečių kaizeris kai budavo?! Tai visai nereikalinga tokia didžiulė policijos apsauga. O „pagražinti“ policininkais parodos, juk negalėjo. Tiek to.

Baigiant reikia konstatuoti, kad šiemet paroda išėjo daug menkesnė, kaip kitais metais budavo. Tai „krikščioniškosios“ politikos vaisiai. Bet kaltas yra pats parodos komitetas, menkai tepasidarbavęs parodos rengimo darbe. Tam įrodymų netrūksta. Gana bus pasakius, kad parodos vieta nebuvo kaip reikia išvalyta ir sutvarkyta, kas komitetui reikėjo pasirūpinti. Beto apie pačią parodą labai maža tebu reklamuota, maža teraginta ukininkus į parodą važiuoti ir tt.

Darydami išvadas iš to viso, kas aukščiau buvo pasakyta, galime pažymėti, kad šie ketvirtioji paroda geriausia atvaizdavo dabartinę Lietuvos padėtį. Liudna, skaudu ir baisu darosi, pagalvojus, ko ateity Lietuvos galime susilaukti. „Krikščionių“ nevykusioji politika ir ilgesnis jų šeiminkavimas gali atvesti kraštą į pražūtį. Jei „krikščionys“ ir toliau vykins savo nelemtąjį programą, Lietuvoje galime susilaukti tokių „parodų“, kurių besame matę anais metais Rusijoje, kai nuskurėlių rinkose, susirinkę senus cilindrius ir munderius, visa gerkle rėkdami: „pokužite tovarišči“ očen diosiovo prodaju (pirkite draugai, labai pigiai parduodu)...

Saugok mus Viešpatie, Lietuvos kunigams įkvėpk šventąją dvasią, kad susimatėme daugoka; visi jų geriausios veislės. Karvėms ir buliams dovanota medalių. Be to buvo kevalios avys, bene penkios

Domas Klausitis.

Iš "Krikščioniškosios" Politikos Laktų

(Tąsa)

Tokia padėtis labai ap-sunkino derybas del Klai-pėdos Konvencijos (statu-to). Lenkai, žinoma, tuo tikslu džiaugėsi; jie visomis pastangomis kurstė sa-vo prietelių, Konferencijos pirmininką p. Poincare, reikalaujant negirdėti iš-imčių Klai-pėdos krašte. Tas reikalavimas pradžioje rodos užmaskiruotas eko-nominiais interesais, bet iš-tikrųjų visa kombinacija buvo daroma išimtinai poli-tikos šmugeliui varyti, per visokias tarybas, komitetus ir tt. Čia reikia griežtai pabrėžti, kad Poincare dėjo didžiausią pastangą įnešti į Klai-pėdos statutą didžiausią privilegijų Lenkijai. Norėta Klai-pėdoje pastatyti Lenkijos politinis agen-tas, plačiausiomis teisėmis savo darbu. Vadinasi, no-rėta formaliai skaityti Klai-pėdą atiduotą Lietu-vai, bet lenkų valdomą.

NEPAPRASTOSIOS KOMISIJOS ŽY-GIAI.

Kalbėdami bendrai Klai-pėdos reikalui, negalime prasišlyti su „nepapras-tosios komisijos Klai-pėdos įvykiams iširti“ pranešimu, kuris karakterizuoja šį klausimą gana interesin-gai. Pranešimas pasiūstas Ambasadorių Konferen-cijai yra gana ilgas, vietomis neinteresuojantis, delto jo iš-tisai nurašyti nebutų jokio tikslo. Čia pažymėsime to pranešimo svarbiausias mintis.

Svarbu pažymėti, tos ko-misijos šališkumas, kurį pamatysime iš pranešimo. Pranešime paličiama ir Klai-pėdos istorija. Ten yra pasakyta štai kas:

„Klaidė — vokiečių miestas, seniausias Rytų Prusuose — niekuomet ne-priklausė Lietuvai“ (Matyt, prancūzų diplomatas, p. Clinchant mažiau teži-no lietuvių tautos istorija, kaip Lietuvos piemenėlis, kuris pradeda mokslą pra-džios mokykloje ir mokosi per žiemą, kai žalmargių nereikia į lauką gyti...) Na, ir pradėdama čia dėstyti Klai-pėdos sukilimo istorija. Komisija nori parodyti sa-vo pranešime surinkusi „didžiausią paslapčių“ ku-rios Aliantams gali padary-ti didelį įspūdį ir pagaliau „pamokyti“ lietuvius už tokių „šposų krėtimą“. Di-deliu pasigėrėjimu komisija praneša, kad sukilimą Klai-pėdos krašte organiza-vusi Lietuvos vyriausybė. Daryti sukilimą Lietuvą padrašinusi gautos iš Pa-ryžiaus informacijos apie konferencijos rezultatus re-paracijų klausimais. Prieš pat sukilimą, Klai-pėdos at-stovas p. Žilius su businu sukilėlių vyriausybės vadu p. Simonaičiu važinėję į Kauną sukilimo reikalais tartis. Susitarimas įvykęs 1923 m. sausio mėn. 4 die-ną. Sukilėlių Klai-pėdos krašto žmonių, faktinai bu-vusi maža dalis. Sutarus daryti sukilimą, krašto ap-

saugos ministerija pasiun-tusi į Klai-pėdos kraštą 3,000—4,000 kareivių civi-liniais rubais aprėdytų. Sa-vanorių kariuomenės vadu buvęs paskirtas pulkinin-kas Polovinskis, kuris pa-sivadinęs save Budriu. Ginklai, amunicija ir maist-tas buvęs atvežtas iš Kau-no, Lietuvos valdžios at-siūstas. Pinigai daugiausia gauti iš Amerikos lietu-vių. Bendrai sukilimui va-dovavusi Lietuvos karo žinyba. Šiam aktui nema-ža padėjusi Lietuvai Vo-kietija ir Rusija, pirmoji tuoj akredituodama savo pasiuntinį Lietuvoje nepa-prastu ministru, antroji — intervencija Klai-pėdos reikalui Čičerino nota San-tarvės valstybėms (1923 m. kovo 13 d.). Toliau komi-sija tvirtina, kad Klai-pėdos krašto gyventojai biję Ma-žosios Lietuvos prijungimo prie Lietuvos Respublikos. Tas prisijungimas galįs at-nešti klai-pėdiškams daug vargo, skurdo, didelių mo-kesčių ir visų kitų nekul-turingos Lietuvos nelaimių.

Klaidėdos krašto gyvento-jai esą labai kulturingi, Lietuvos — visi bemoksliai, nuskurdėliai, nemokėliai žemės dirbti, gyvena kaip gyvuliai tt. Del to tarpe Klai-pėdos ir Didžiosios Lietuvos esąs toks pat skir-tumas, koks yra tarp kultu-ringosios Europos ir lauki-nės Azijos... Del to komi-sija siūle palikti Klai-pėdos kraštą Santarvės valstybių žinioje, vyriausiojo komi-saro kontrolėje, kuris savo puikiu valdymu esąs nepa-prastai pasižymėjęs kaipo gabus krašto administrato-rius, kurio valdymu visas kraštas esąs labai patenkin-tas. Bet, neduok Dieve, jei Klai-pėdos kraštas bus ati-duotas Lietuvai, tai reikia gelbėti bent buvusios Vo-kiečių imperijos turtas ir nieku būdu tą turtą neatiduoti Lietuvai... Randame tame komisijos pranešime ir daugiau didžiausių nesą-monių, kurios savo esmėje nėra labai svarbios, del to jų čia ir neminėsimė. Rei-kia pažymėti, jog tą pra-nešimą pasirašė pp. Clin-chant (uolus lenkų šalinin-kas, prancuzas), Aloizi (italas) ir Fry (anglas). Pastarasis dar padarė prie-rašą, gana keistą ir neaiš-kių.

Taigi iš to viso, kas čia trumpai buvo pažymėta, galime nusivokti kuriose apytovose buvo rišamas Klai-pėdos krašto klausima-s. Čia matome poną Clinchant tipingą Lenkijos užsienio reikalų ministerio p. Dmowski vietininką, ku-ris savo imperialistiniais epitetais besisotindamas, kartais, paleidęs savo ko-pat sukilimą, Klai-pėdos at-stovas p. Žilius su businu sukilėlių vyriausybės vadu p. Simonaičiu važinėję į Kauną sukilimo reikalais tartis. Susitarimas įvykęs 1923 m. sausio mėn. 4 die-ną. Sukilėlių Klai-pėdos krašto žmonių, faktinai bu-vusi maža dalis. Sutarus daryti sukilimą, krašto ap-

saugos ministerija pasiun-tusi į Klai-pėdos kraštą 3,000—4,000 kareivių civi-liniais rubais aprėdytų. Sa-vanorių kariuomenės vadu buvęs paskirtas pulkinin-kas Polovinskis, kuris pa-sivadinęs save Budriu. Ginklai, amunicija ir maist-tas buvęs atvežtas iš Kau-no, Lietuvos valdžios at-siūstas. Pinigai daugiausia gauti iš Amerikos lietu-vių. Bendrai sukilimui va-dovavusi Lietuvos karo žinyba. Šiam aktui nema-ža padėjusi Lietuvai Vo-kietija ir Rusija, pirmoji tuoj akredituodama savo pasiuntinį Lietuvoje nepa-prastu ministru, antroji — intervencija Klai-pėdos reikalui Čičerino nota San-tarvės valstybėms (1923 m. kovo 13 d.). Toliau komi-sija tvirtina, kad Klai-pėdos krašto gyventojai biję Ma-žosios Lietuvos prijungimo prie Lietuvos Respublikos. Tas prisijungimas galįs at-nešti klai-pėdiškams daug vargo, skurdo, didelių mo-kesčių ir visų kitų nekul-turingos Lietuvos nelaimių.

GYVENIMO RUOŽAI

Rajo A. B. STRIMAITIS.

SEKMAS — NEVOGK!

Adomas nesurado progos gražinti paimtus pinigus, nors jo sąžinės balsas jam kartojo „vagus“.

Skaityk jo paties išpažintis.

V.

Kuomet atsikukau nuo stalo į sieną, per langą buvo man matyti didelis automobilis, stovėjo visai priešais duris, aplinkui priešakyje trypė didelis vyras, užsimovęs ilgomis pirštinėmis, nudavė žiūrindas apie indžiną, kuris girdėjosi smarkiai sukosi.

Pliškų buvo iškalno viskas gerai suplanuota taip, kad į tris minutes suėmė visus pinigus ir atbuli trys vyrai su skrynia išgulė automobiliu paspruko. Tik tuo tarpu atsi-peikėjęs išmokėtojas griebėsi į stalčių už brauningo ir visi išbėgome gatvės šaukdami, kad sulaukytų pliškus, kurie jau tuo tarpu smarkiai pasuko už kampo į didžiąją gatvę.

Per valandą laiko bandėme susekti kur pliškai nuvažia-vo, bet nieku būdu nebuvo galima surasti. Kuomet užsisu-ko už kampo, vienį žmonės sakė matę, kad pasuko augštinį į miestą, kiti žemyn, tai vėl buk matę, kad tiesiai didelis au-tomobilis nuvažiavęs dar vieną bloką užsukęs kampe.

Laike to triukšmo ir išgąsčio aš beveik kone pamiršau, kad turiu su savim tuos du pundu bumaškų. Kuomet sugrįžo-me atgal ir staiga atsiminiau, tai rodėsi, kad kiauurai skylė iš-degs mano kišeniuje ir išpuls pinigai. Rodėsi, kad visiems iš viršaus jie matosi. Kuomet pribuvo detektyvai į raštinę, mane šaltas prakaitas perpylė kaip leduotu vandeniu, visas pastirau, kraujas tarsi sustojo gįslomis vaikščiojėms.

Nežinau kaip aš šiaip taip atsakinėjau ant klausimų, ro-dos be jokios nuožvalgos ant manęs viskas gerai praėjo. Bet aš norėjau atiduoti tuos pinigų išmokėtojiui; ant mano nelai-mės jo jau nebuvo. Jis kalbėjosi kitame kambaryje su fir-mos prezidentu, kuomet varpas išmušė dvyliką valandą pie-tus.

Tuo tarpu štai išeina prezidentas su išmokėtoju ir sa-ko: „Adomai, šiandien turėsimė dirbti po pietų; tuo tarpu eik kiek užkasti, o ant pirmos valandos turėsimė būti banke, paimti daugiau pinigų ir apmokėti darbininkams algas; juk tie žmonės nekalti, kad mus ištikio tokia nelaimė.“

Nuėjau į artimiausią valgyklą, bet nieko negalėjau val-gyti. Mane slėgė neapsakomas sunkumas, norėjau kaip nors sugrąžinti tuos pinigus. Tuo tarpu kuomet sėdėjau prie stalo-lio ir laukiau kol patarnautojas atneš valgį, šitai ir Magda-lena ateina ištolo šypsodama.

„Adomėli, tu iš išgąsčio šiandien ir mane pamiršai! Ma-nai, kad mane pliškai su savim nusigabeno. Nebuk naivus! Ką tu paisai, kompanijos pinigai tai ne tavo; vis viena dabar jau kitaip nebus,“ ramino mane Magdalena atsisėdama prie-stalo. Ištiesu tai buvo aukso verta mergina, ji visuomet ras-davo žodžių nubraukimui riauškį nuo kaktos. Na, ir kaip galima tokios merginos nemylėti?

„Ar žinai ką Adomėli? Aš norėjau, kad tie pliškai tuos pinigų pamestų, o mudu rastume, tai turėtume balių.“ Bet aš negalėjau nieko pritari, nes man tie pinigai nerupėjo, ku-rie žuvo, bet tie, kurie neužėvė pasilikio pas mane. Bet ku-omet ir Magdalena pareiškė, kad nėra ko čion liudėti, del to menkniekio dvylikos tukstančių kompanijos pinigų, tai kas jau čion tas tukstantis, o jeigu ir tą pliškai būtų pagriebę? Kokia man būtų bėda? Nedaugiau dabar. O kita vertus, juk aš jų nevojiau, taip atsitiko, kad pas mane pasiliko; prie pir-mos progos juos atidėsiu atgal. Toks balsas man girdėjosi ausyse. Visą laiką, kuomet valgėme pietus, Magdalena kaip paprastai kalbėjo daugiau apie tai, ką darysime — kur eisime šį vakarą.

Milda tiki, kad aš turiu sutaupes penkis šimtus dolerių. Na, o ką ji pasakytų jei ji sužinotų, kad aš viską praleidau su kita mergina. Kuomet tokia mintis atėjo į galvą, aš net už-simerkiau. Negalėjau Magdalenai žiūrėti į akis, nes ausyse balsas girdėjosi pasikartojančiai: „Tai ne tavo! Tu vagis, tygus tiems pliškams!“

(Daugiau bus).

Lietuva yra Azijos barbarų šalis, kiek lietuvių yra di-delės kultūros priešai ir tt. Aišku delko! Mat buvusis Santarvės vyr. komisaras buvo sumanęs padaryti Klai-pėdos kraštą „Freištatu“, t. y. maža valstybėle ir svajojo būti joje... prezi-dentu. Tuo tikslu p. Clin-chant ir patarė Ambasado-riams neįleisti lietuvių į Klai-pėdos kraštą. Nenuo-stabu, kad lenkai, žinoda-mi p. Clinchant planus, vie-šai buvo pareiškę, jog Klai-pėdos klausimas busias el-giastas Lenkijos naudai. Ir visa Lenkija tikėjosi to pasilaukti. Del to, neturi-me stebėtis prancūzų elgė-siu per derybas del Klai-pėdos statuso. Kai paaiškėjo užkulisinės politikos padė-tis, tuo pat laiku atsidarė prieš mūsų akis visi slap-tai sumanytieji lenkų pla-

na.

AMBASADORIŲ SUK-TI ŽYGIAI.

Nėra didelio reikalo per-daug stebėtis Amb. Konf. pirmininko p. Poincare no-ta mūsų valdžiai adresuota (1923. VIII. 9.), kurioje diktariškai diktuojama pa-sirašyti Amb. Konferen-cijos patvirtintus Klai-pėdos krašto konvencijos ir pro-tokolų projektus. Šioje no-toje rašoma: „...Santarvės valstybės laikosi nuomonės, kad principai, kurie buvo padėti Ambasadorijai 1923 m., vasario 6 d. nutarimais, rado Konvencijoje ir Pro-tokole, kurie šiandien pa-teikiami Jusų Ekselenci-jos sutikimui, liberalų ir duosnų pritaikymą...“ Iš-tikrųjų nuo to nutarimo buvo labai toli nueita. Tai-tis, tuo pat laiku atsidarė prieš mūsų akis visi slap-tai sumanytieji lenkų pla-

(Daugiau bus)

TAKOS PRADŽIA EUROPOJE

(Pagal C. Delesle Burns, iš anglų kalbos — V. Dargvainis).

(Tąsa)

Fizikos mokslai duoda galimybės iš-rasti naujus budus ir metodus ligoms gy-dyti. Taip vadinamas „šovinių sutrenki-mas“ prigelbėjo medicinai mužengti pir-myn beprotystės ir kitų minties abnorma-lumų ir ligų gydymo srityje. Jau žmonės rodo kieto, pasiryžimo nebevertoti žodžio „beprotnamis“ ir vietoj to sako „proto li-goms gydyti ligoniū“. Daug padaryta gydymo ligų ir apsisaugojimo nuo jų srityje. Ir dar didesnė pažanga matoma ži-nijoje, kokią sudarė įvairūs mokslo tyrinė-jimai.

Daug sunkiau yra pastebėti taip trum-pu laikmečiu pažangą menė, dramoje, mu-zikoje, tapyboje ir architekturoje; juk neskatilnuosi paveikslų ir trobėsių, nes tik dailiausie skaitytini, gi daugybė tų naujų kurinių toli gražų nėra dailūs. Bet meno srityje daug kas jau daroma, po karo, vi-suose kraštuose. Dailiausio meno ir mokslo pasekmė, kai jau ir minėjome, yra žmo-gaus budas ir elgėsis, ne vien tik praktiškai taikomasis mokslas, kurs tobulina ma-šinas ir didina žmogaus jėgas jo kovoje su gamta. Bet tasai praktiškai taikomasis mokslas turi didėti, jei žmogus ir toliau norės gražiai gyventi ir laisvai mintyti.

Reiktų pastebėti mechanikos pažangą, atsiekta po karo. Žymiai pagerėjo bevie-linis telegrafas ir telefonas. Koncertus, operas, kalbas, įvykstančius, leiskime sau, Paryžiuje, gali girdėti Londone, Madride, Chirstianijoje. Tokiu būdu daugybėje kraštų žmonės vienu ir tuo pačiu laiku gali girdėti gražiausias dainas ir operas, ir taip lygiai visų šalių geriausių instrumetalinę muziką. Klausytojai jau sudaro naujas bendromes, kurias tukstančiai mylių skiria nuo artistų ir nuo kitų klau-sytojų. 1923 m. kupranugariais buvo ga-benamos bevielinio telegrafo įmonės į vi-durinę Kiniją, ir klausytojai tenai girdėjo naujienas iš Berlino ir Londono. Šitokiu būdu ir tolimiausie kraštai jau įtraukti į kontaktą. Net jei taika ir neišsilaikytų ilgam laikui, tai sąlygos visgi darosi ypa-tingai palankios viso pasaulio taikai.

Karo metu, dėka žymiems pagerini-mams, orlaivinkystė pasidarė labai des-truktinga. 1918 m. bombardavimas iš or-laivių miestų jau buvo daug pasekminges-nis, ne kaip 1914 metais. Tai buvo lig- visiškias naikinimas civiliacijos aparato; bet padidėjusi griovimo jėga, naudojama kitoje kryptyje, gali būti naudinga. Po ka-ro įkurta daug orlaivių linijų, ir dabar jau yra nuolatinis susisiekinimas orlaiviais tarp Londono ir Paryžiaus, Hagos ir Ber-lino, Bruselio ir Pragos, Barcelonos ir Pa-ryžiaus, Kairo ir Bagdado ir įvairiose Jungtinių Valstybių vietose. Rytmeti-niuose laikraščiuose randa skelbimus, ko-kiu laiku galima siųsti laiški oru paštu. Tarptautinės sutartys tvarko orlaivių la-kiojimo kelius ir jų nusileidimo vietas į-vairiuose kraštuose. Yra, žinoma, nelai-mingų atsitikimų, kaip kad budavo se-niau ir su gelžkeliais, bet lakiojimo meto-dai kasdien gerėja ir tobulėja. Prekių dar negalima nešioti oru. Senovėje, kai dar nebuvo mokslų, reikėjo tukstančių me-tų, ligi žmonės išmoko gabenti prekes ju-romis; taikomieji mokslai, nėra abejonės, netrukus panaudos orlaivius visokerio-piems prekybos tikslams.

Po karo padidėjo susisiekinimas moto-rais. Ant viešelių motorai vežioja kelei-vius ir prekes; kairiuose kraštuose, kur gelžkelių rieda ar keliai buvo sugadinti, susisiekinimas motorais papildė šį trukumą. Jungtinėse Valstybėse daug žmonių turi savo motorus; visuose kraštuose dideli ir maži, visokių rūšių motoriniai vežimai ir „busai“ jungia kaimus ir miestelius, ir įvairių vietų gyventojai lengvai gali vien-i su kitais susisiekti.

Visa tai yra laimėjimas. Kiekvienam aišku, kad joki tauta nebegali gyventi izo-liuota, išskirta ir aišku, kad visos tautos gali plačiai naudotis ta organizacija, kuri palaiko visą pasaulį taikoje. Tačiau ateit-is nėra žinoma. Su tais kelerių pastarų-jų metų laimėjimais privalu būtų sulygin-ti karo suirutės, sopulius, nelaimes, ko-dar pakankamai yra daugelyje kraštų, net ir kelėriems metams po karo prabėgus.

Vidaus ir Rytų Europoje milijonai kudičių neturi maisto ir drabužių, jų tėvai neturi galimybės parupinti jiems tų dalykų; tukstančiai išmirė iš bado po to, kai buvo pasirašyta Taikos Sutartis. Turkijoje, Graikijoje ir Mažoje Azijoje yra tukstan-čiai našlaičių, kurių tėvai buvo išžudyti laike barbariškų karų tarp Turkijos ir Graikijos, nesiliovusių net ligi 1922 metų.

Tose pačiose Europos ir Azijos šalyse daugybė žmonių neturi ko valgyti, nei kuo apsigrengti; jie nežino, kada ir kas gali pa-naudoti prieš juos smurtą. Prie šitos iš senovės pažįstamos žmonių skurdo nelai-mės reikia dar pridėti betvarke ir sumiši-mus tuose kraštuose, kur prieš karą buvo tvarka ir ramybė. Bet ramesnių ir ne tiek karė tenkentėjusių kraštų valdžios arba nenori pagelbėti savo kaimynams, arba negali išgalvoti, kokių būdu galėtų pa-gelbėti.

Prie šitų nelaimių kairiuose kra-štuose reikia dar pridėti didelę našta ant žmonių pečių pavydale neįmanomai didė-jančio apsiginklavimo, — dabar įvairių kraštų kariuomenėse yra kelias milijonas daugiau kareivių, ne kaip buvo prieš Di-dįjį Karą. Teisybė, Vokietijos laivyno nebėra; bet įvairios tautos stato dabar lai-vynus tuo tikslu, kad apsigynus nuo tų, kuriuos neseniai dar vadino savo alian-tais, arba talkininkais. 1921 m. Washing-tono Konferencijoje buvo daromos pas-tangos, kad didžiosios valstybės apribė-žiuotų statymą karo laivų, ir šis susitari-mas dalinai buvo nusisekęs. Tai yra stam-bus žingsnis linkui taikos, arba bent ban-dymas kiek galint užkirsti karui kelią. Bet šiuo ginklavimosi klausimu ne vienos tik-tai valdžios privalo domėtis; juk mes, šiaip sau žmonės, turime pakelti tą našta, kurią užkrovė ant mūsų praecities karai ir kurią dar labiau didina rengimasis prie ateities karų. Penktais metais po pasira-šymo Paliubų sutarties, užbaigusios karą, kurio tikslu neva buvo „padaryti galą ka-rams“, kiekvieno Didžiosios Britanijos piliečio mokamas valdžiai šilingas yra pa-dalintas taip, kad devyni pensai moka už praecities ir ateities karus, ir tiktai trys pensai eina taikos tarnybai, k. t. įstaty-mams taikyti, švietimo, sveikatos ir centro administracijos, reikalams. Pilietis, už-dirbąs tą šilingą, turi žinoti, kad trys ket-virtadaliai jo truso yra aikvojami karui ir tiktai vienas ketvirtadalis taikos reika-lams.

Dar pasilieka žmonijoje dvi didžiausios kliutys taikai plėsti, — t. y. skurdas ir karas. Jos dar pasilieka del to, kad mes nieko nežinome apie kitus žmones ir apie save. Ištikrųjų, mes neišmanome, kaip panaikinti skurdą, arba ginklavimąsi, arba tų nelaimių priežastis; kelią šioje linkmėje galime surasti tiktai taip pat, kaip suradome budus kovai su ligomis, t. y. tyrinėjimais, mokslu ir skleidimu žini-jos. Bet jei laiku nesurasime to kelio, tai neišvengiamai susilauksime kitos nelaimės, kito karo, — nes, kaip teisingai yra pa-sakyta, taikos istorija dabar privalo būti „katastrofos ir švietimo lenktynės“.

RYTDIENA.

Kas lieka padaryti.

Šitokie įvykiai, užrašyti istorijoje, vis pasikartoja; jie neišnyks nei rytdieną nei porytdieną. Nebutų protinga užbaigti mu-sų istoriją vakarykščios ar šios dienos įvy-kiais, — nes kaip tik su tais įvykiais mes ir prisiartinome prie istorijos scenos. Jei mes esame protingi, tai išmokome savo ro-les ir galime pradėti veikti; bet net jei esame ir kvaili, visvien turime eiti ant see-nos ir veikti taip, kaip mokame. Šituo lai-ku negalima pasilikti už scenos. Vargas yra tame, kad mes, skaitydami apie vi-duramžių studentus ar pirklius, apie Re-nesanso keliauninkus ar apie darbininkus naujoje pramonėje pirm šimto metų, ne-suprantame to, kad jie buvo žmonės, kai ir mes ir kad mes už šimto metų, busime taip pat, kaip ir jie, „istorijos“ dalyku.

Istorikas negali pasakyti, kaip turės atlikti savo roles gyvi aktoriai. Gal jiems visiškai nepasiseks. Bet istorikas visgi, kad ir ne visai aiškiai, gali nuspėti, kokios dalys scenoje turės būti atliktos, — ir šitai bus mūsų tema šiame skyriuje. Vieta naujiems aktoriams yra visai liuosa, jei atsimename, kaip šių dienų scena atrodo.

(Daugiau bus)

S. L. A. REIKALAI

SLA. 1-mo APSKRICIO ISVAZIAVIMAS

Dar kartą noriu priminti S. L. A. 1-mo apskr. apylinkės kuopoms nariams ir visiems lietuviams, kad rugpjūčio 30 dieną yra rengiamas didelis išvažiavimas SLA. 1-mo apskr. jėgomis. Tikimasi, kad šis išvažiavimas bus didžiausias ir gražiausias už visus iki šiol buvusius 1-mo apskr. išvažiavimus. Sužinota iš tikrų šaltinių, kad išvažiavimo rengimo komisija deda visų pastangų, kad šis šios apylinkės lietuvių pasilinksinimo pokilis būtų kuopūkiškasis ir kad kiekvienas iš atsilankęs būtų visu kuo patenkintas.

Taigi SLA. kuopos, kurios prigulite prie SLA. 1-mo apskr. kuopos, kuomet gausite plakatus, tai pasistengkite juos išplatinti savo kolonijose ir visoje apylinkėje, kad kiekvienas lietuvis žinotų apie šį rengiamą išvažiavimą ir puikų išvažiavimą gražiame Lake Side parke. Taipgi pareiga kuopos SLA. nano, kuris gyvena SLA. 1-mo apskr. ribose, netik patiam atvykti į išvažiavimą, bet atsivežti ir savo draugus ir pažįstamus. Atminkite, kad netik turėsime progą praleisti linksmai laiką tyrame ore ir pasimatyti su pažįstamais net iš tolimųjų kolonijų, bet taipgi turėsime progos išgirsti gražią programą, kurį rengia šio išvažiavimo rengėjai ir kartu išgirsime daug naudingų patarimų apie apskritį ir visą mūsų garbingą organizaciją SLA. Visi kas gyvas ir keno kojos dar kliba, dėkime visas pastangas, kad rugpjūčio 30 d. pribūti į Lake Side parką — į didžiulę šios apylinkės lietuvių šventę. Kad nepamirštumėte šio dienos, kiekvienas ją pažymėkite ant kalendoriaus ir laida diena kiekvienam lietuviui buna pasilisi ir pasilinksinimo diena ir visi į šį puikų išvažiavimą!

Pranešdamas šią trumpą žinutę pasitikiu, kad kuopos valdybos nariai patys praneš plačiau apie kuopos darbuotę ir paskelbs naujai išrinktos valdybos narius. O tuo tarpu linkėtina kuopai geriausia pasisekimo, kad ji išaugtų ir tvirtai ir skaitlingą vietos lietuvių organizaciją. Naujas darbuotojas.

Nauja 329 kp., La Porte, Ind. Man čion atvykus ir apsisistojus, pasiteiravau kaip čia lietuvių gyvena. Pasirodė, kad čia nėra jokių lietuviams darbininkams reikalingų organizacijų. Taigi susitariau su vienu vietos lietuviu veikėju organizuoti kokią nors lietuvių organizaciją ir apsvarstę priėjome prie to supratimo, kad pirmiausiai reikia sutverti SLA. kuopa.

Tuojaus pradėjome darbą ir nors iš karto darbas buvo gana sunkus, nes dauguma žmonių atsakydavo, kad jau čionai buvo bandyta sutverti SLA. kuopa, bet vis nieko neišėjo, todėl ir dabar nieko iš to nebus. O kadangi mes buvome nauji gyventojai: aš buvau atvykęs iš čionai tik trys savaitės atgal, o mano draugas čionai buvo išgyvenęs tik 3 mėnesius, tad ir prisėjo sunkokai padirbėti, iki šio laiko vietos lietuvių, kad šiuo sykiu tikrai bus sutverta SLA. kuopa. Ir nepaisydami nieko dirbome tolyn pradėdami darbą ir pagaliau pavyko surašyti 17 aplikantų. Rugpjūčio 3 d. susaukėme naujos kuopos susirinkimą po Nr. 105 Hagenbuck St., La Porte, Ind., ir galutinai nutarėme sutverti kuopą ir išsirinkome naujos kuopos valdybą. Centras mums paskyrė 329 numerį.

Iki šiol mokesnius pilnai užsimokėjo 13 narių, o keturi pasišažėdę užsimokėti sekantiam susirinkime. Tikiuosi, kad šia jauna kuopelė greitai laiku išaugs į didelę vietos lietuvių organizaciją, todėl linkiu gero pasisekimo naujai kuopai ir jos energingiems darbuotojams. Taipgi prie progos noriu išstati ačiū tiems vietos lietuviams, kurie prisidėjo prie naujos SLA. kuopos ir kurie gelbėjo šią kuopą suorganizuoti. Tokis jų priėjimas SLA. organizacijai davė progos sutverti SLA. kuopai ir šioje lietuvių kolonijoje. Kviečiu gerkiamus kuopos narius ir toliau darbuotis šiam svarbiam tikslui — SLA. ir patys savo labui, kad kuogreičiausiai padauginus kuopos narių skaitliu. Pasidaruokime taip, kad trumpoje ateityje neliktų nei vieno lietuviu La Porte mieste, kuris neprigulėtų į SLA. 329 kuopą.

IS SLA. KUOPŲ DARBUOTĖS.

Nauja 81 kp., Oakland, Cal. Šiame Californijos mieste susitvėrė nauja SLA. kuopa ir gavo iš Centro numerį 81. Naujon kuopon prisirašė 17 narių ir visi nutarė energingai darbuotis del SLA. labo.

Valdyba susideda iš sekančių ypatų: pirmininkas — Vincas Kiadas, pirmininko pagalbininkas — Kastantinas J. Paulauskas, protokolų raštininkas — K. Sokelis, finansų raštininkas — C. Mitčelis, iždininkas — Elzbieta Paulauskienė, izdo globėjas — Mykolas Jalonas, organizatorius — K. Sokelis. Mėnesiniai susirinkimai bus laikomi kas pirmą nedėdienį kiekvieno mėnesio, antrą pa-laudą po pietų, pas K. J. Paulauską, 562 47-th St., Oakland, Cal. Naujos kuopos raštininkas.

Nauja 327 kp., Bicknell, Ind. Smagu pranešti SLA. narių žiniai, kad pagaliau ir mūsų kolonijoje susitvėrė SLA. kuopa, kuriai Centras suteikė 327 num. Šios naujos kuopos sutvėrime daugiausiai pasidarbo-vo SLA. 121 kuopos narys K. Vasiliauskas, kuris dabar persikėlė į naują kuopą ir net apsilėm sekretorium buti. Šitas faktas mūsų vietiniam gyvenime yra labai reikšmingas ir tenka pasitikėti, kad kuopa augs ir bujos, nes turime darb-ščių ir energingų darbuotojų, ypač daug pasitikime broliui Vasiliauskui. Tuo tarpu kuopoj priguli 11 narių, tačiau tikimės greitoje ateityje suturėti daugiau vietos lietuvių.

pasigalėjo puikais oro sąlygomis, tai ir mūsų piknike publikos atsilankė užtektinai, daugiausiai buvo svetimtaučių įvairių tautų jaunimo ir lietuvių vietinis jaunimas ir šiaip didžiama lietuvių. Visi atsilankę pikniku patenkinti ir klausė rengėjų, kuomet vėl su-rens tosį puikų pikniką ir kuomet surengs, tai kad duotumėm visiems žinią.

Piknikas užtektinai pavyko ir pelno paliks pusėtinai padauginimui kuopos izdo. Visiems atsilankiusiems tariame širdin-gą ačiū! Vienas iš rengėjų.

168 kp., Stamford, Conn. Didelė nelaimė patiko SLA. 168 kp. narį Juozą Misiukevi-čiū. Jis dirbo šilkų dirbtuvėje,

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU AMERIKOJE ATSKAITA

2-ro BERTAINIO, 1925 METŲ.

ISMOKĖTOS PORM RTINĖS, BAL., GEG. IR BIRŽ. MĖN., 1925 METŲ.

32. No. 25940, Katrė Sinkienė, 27 m., iš 272 kp., įstojo į SLA. 5 d. kovo, 1916 m. Mirė 24 d. kovo, 1925 m., Amsterdam, N. Y., nuo peritonitės. Pomirtinė \$600 išmokėta jos vyriui, Jonui Sinkui, 4 d. bal., 1925 m.

33. No. 18842, Jonas Drabisauskas, 40 m., iš 191 kp., įstojo į SLA. 23 d. vas., 1913 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., W. Frankfort, Ill., nuo vėžio li-gos. Pomirtinė \$600 išmokėta jo moterei, Marei Drabisauskienei, 4 d. bal., 1925 m.

34. No. 37735, Petras Trakas, 41 m., iš 200 kp., įstojo į SLA. 12 d. kovo, 1922 m. Mirė 28 d. liep., 1924 m., Detroit, Mich., nuo džiūvo-s. Pomirtinė \$687 išmokėta jo moterei, Barbarai Trakienei, 4 d. bal., 1925 metų.

35. No. 6856, Ona Bierzinskienė, 53 m., iš 208 kp., įstojo į SLA. 2 d. kovo, 1906 m. Mirė 16 d. gruod., 1924 m., Chicago, Ill., nuo brain abscess. Pomirtinė \$300 išmokėta jos vyriui, Antanui Bierzinskiui, 11 d. bal., 1925 m.

36. No. 35189, Juozas Mandris, 45 m., iš 242 kp., įstojo į SLA. 2 d. geg., 1920 m. Mirė 15 d. vas., 1925 m., Gary, Ind., nuo sutruškinto pakaušio. Pomirtinė \$100 išmokėta SLA. 242 kp., Gary, Ind., 18 d. bal., 1925 m.

37. No. 33781, Justinas Kranauskas, 49 m., iš 232 kp., įstojo į SLA. 7 d. rugs., 1919 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., Thomas, W. Va., nuo uždegimo plaučių. Pomirtinė \$300 išmokėta jo moterei, Marcelei Kranauskienei, 18 d. bal., 1925 m.

kuri yra čion neseniai įsikurus ir dar neseniai tapo pastatyta keli jos nariai ir daugiau namų statoma. Juozas Misiukevičius dirbo lauke prie traktoriaus ir kaip ten papuolė, kad įvažiavo didžiama lietuvių. Visi atsilankę pikniku patenkinti ir klausė rengėjų, kuomet vėl su-rens tosį puikų pikniką ir kuomet surengs, tai kad duotumėm visiems žinią.

Piknikas užtektinai pavyko ir pelno paliks pusėtinai padauginimui kuopos izdo. Visiems atsilankiusiems tariame širdin-gą ačiū! Vienas iš rengėjų.

168 kp., Stamford, Conn. Didelė nelaimė patiko SLA. 168 kp. narį Juozą Misiukevi-čiū. Jis dirbo šilkų dirbtuvėje,

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU AMERIKOJE ATSKAITA

2-ro BERTAINIO, 1925 METŲ.

ISMOKĖTOS PORM RTINĖS, BAL., GEG. IR BIRŽ. MĖN., 1925 METŲ.

32. No. 25940, Katrė Sinkienė, 27 m., iš 272 kp., įstojo į SLA. 5 d. kovo, 1916 m. Mirė 24 d. kovo, 1925 m., Amsterdam, N. Y., nuo peritonitės. Pomirtinė \$600 išmokėta jos vyriui, Jonui Sinkui, 4 d. bal., 1925 m.

33. No. 18842, Jonas Drabisauskas, 40 m., iš 191 kp., įstojo į SLA. 23 d. vas., 1913 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., W. Frankfort, Ill., nuo vėžio li-gos. Pomirtinė \$600 išmokėta jo moterei, Marei Drabisauskienei, 4 d. bal., 1925 m.

34. No. 37735, Petras Trakas, 41 m., iš 200 kp., įstojo į SLA. 12 d. kovo, 1922 m. Mirė 28 d. liep., 1924 m., Detroit, Mich., nuo džiūvo-s. Pomirtinė \$687 išmokėta jo moterei, Barbarai Trakienei, 4 d. bal., 1925 metų.

35. No. 6856, Ona Bierzinskienė, 53 m., iš 208 kp., įstojo į SLA. 2 d. kovo, 1906 m. Mirė 16 d. gruod., 1924 m., Chicago, Ill., nuo brain abscess. Pomirtinė \$300 išmokėta jos vyriui, Antanui Bierzinskiui, 11 d. bal., 1925 m.

36. No. 35189, Juozas Mandris, 45 m., iš 242 kp., įstojo į SLA. 2 d. geg., 1920 m. Mirė 15 d. vas., 1925 m., Gary, Ind., nuo sutruškinto pakaušio. Pomirtinė \$100 išmokėta SLA. 242 kp., Gary, Ind., 18 d. bal., 1925 m.

37. No. 33781, Justinas Kranauskas, 49 m., iš 232 kp., įstojo į SLA. 7 d. rugs., 1919 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., Thomas, W. Va., nuo uždegimo plaučių. Pomirtinė \$300 išmokėta jo moterei, Marcelei Kranauskienei, 18 d. bal., 1925 m.

38. No. 31656, Ona Stankevičienė, 49 m., iš 38 kp., įstojo į SLA. 4 d. rugp., 1918 m. Mirė 21 d. kovo, 1925 m., Brooklyn, N. Y., nuo širdies ligos. Pomirtinė \$150 išmokėta jos vyriui, Juozui Stankevičiui, 25 d. bal., 1925 m.

39. No. 42427, Marė Ražanskienė, 30 m., iš 147 kp., įstojo į SLA. 6 d. bal., 1924 m. Mirė 8 d. kovo, 1925 m., Girardville, Pa., nuo sutruškinto pakaušio. Pomirtinė \$250 išmo-kėta jo moterei, Marcelei Ražanski-enei, 25 d. bal., 1925 m.

40. No. 39735, Aleksas Babarskas, 49 m., iš 153 kp., įstojo į SLA. 1 d. bal., 1923 m. Mirė 26 d. kovo, 1925 m., Du Bois, Pa., nuo uždegimo plaučių. Pomirtinė \$225 išmo-kėta jo moterei, Marei Babarskienei, 25 d. bal., 1925 m.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU AMERIKOJE ATSKAITA

2-ro BERTAINIO, 1925 METŲ.

ISMOKĖTOS PORM RTINĖS, BAL., GEG. IR BIRŽ. MĖN., 1925 METŲ.

32. No. 25940, Katrė Sinkienė, 27 m., iš 272 kp., įstojo į SLA. 5 d. kovo, 1916 m. Mirė 24 d. kovo, 1925 m., Amsterdam, N. Y., nuo peritonitės. Pomirtinė \$600 išmokėta jos vyriui, Jonui Sinkui, 4 d. bal., 1925 m.

33. No. 18842, Jonas Drabisauskas, 40 m., iš 191 kp., įstojo į SLA. 23 d. vas., 1913 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., W. Frankfort, Ill., nuo vėžio li-gos. Pomirtinė \$600 išmokėta jo moterei, Marei Drabisauskienei, 4 d. bal., 1925 m.

34. No. 37735, Petras Trakas, 41 m., iš 200 kp., įstojo į SLA. 12 d. kovo, 1922 m. Mirė 28 d. liep., 1924 m., Detroit, Mich., nuo džiūvo-s. Pomirtinė \$687 išmokėta jo moterei, Barbarai Trakienei, 4 d. bal., 1925 metų.

35. No. 6856, Ona Bierzinskienė, 53 m., iš 208 kp., įstojo į SLA. 2 d. kovo, 1906 m. Mirė 16 d. gruod., 1924 m., Chicago, Ill., nuo brain abscess. Pomirtinė \$300 išmokėta jos vyriui, Antanui Bierzinskiui, 11 d. bal., 1925 m.

36. No. 35189, Juozas Mandris, 45 m., iš 242 kp., įstojo į SLA. 2 d. geg., 1920 m. Mirė 15 d. vas., 1925 m., Gary, Ind., nuo sutruškinto pakaušio. Pomirtinė \$100 išmokėta SLA. 242 kp., Gary, Ind., 18 d. bal., 1925 m.

37. No. 33781, Justinas Kranauskas, 49 m., iš 232 kp., įstojo į SLA. 7 d. rugs., 1919 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., Thomas, W. Va., nuo uždegimo plaučių. Pomirtinė \$300 išmokėta jo moterei, Marcelei Kranauskienei, 18 d. bal., 1925 m.

38. No. 31656, Ona Stankevičienė, 49 m., iš 38 kp., įstojo į SLA. 4 d. rugp., 1918 m. Mirė 21 d. kovo, 1925 m., Brooklyn, N. Y., nuo širdies ligos. Pomirtinė \$150 išmokėta jos vyriui, Juozui Stankevičiui, 25 d. bal., 1925 m.

39. No. 42427, Marė Ražanskienė, 30 m., iš 147 kp., įstojo į SLA. 6 d. bal., 1924 m. Mirė 8 d. kovo, 1925 m., Girardville, Pa., nuo sutruškinto pakaušio. Pomirtinė \$250 išmo-kėta jo moterei, Marcelei Ražanski-enei, 25 d. bal., 1925 m.

40. No. 39735, Aleksas Babarskas, 49 m., iš 153 kp., įstojo į SLA. 1 d. bal., 1923 m. Mirė 26 d. kovo, 1925 m., Du Bois, Pa., nuo uždegimo plaučių. Pomirtinė \$225 išmo-kėta jo moterei, Marei Babarskienei, 25 d. bal., 1925 m.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU AMERIKOJE ATSKAITA

2-ro BERTAINIO, 1925 METŲ.

ISMOKĖTOS PORM RTINĖS, BAL., GEG. IR BIRŽ. MĖN., 1925 METŲ.

32. No. 25940, Katrė Sinkienė, 27 m., iš 272 kp., įstojo į SLA. 5 d. kovo, 1916 m. Mirė 24 d. kovo, 1925 m., Amsterdam, N. Y., nuo peritonitės. Pomirtinė \$600 išmokėta jos vyriui, Jonui Sinkui, 4 d. bal., 1925 m.

33. No. 18842, Jonas Drabisauskas, 40 m., iš 191 kp., įstojo į SLA. 23 d. vas., 1913 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., W. Frankfort, Ill., nuo vėžio li-gos. Pomirtinė \$600 išmokėta jo moterei, Marei Drabisauskienei, 4 d. bal., 1925 m.

34. No. 37735, Petras Trakas, 41 m., iš 200 kp., įstojo į SLA. 12 d. kovo, 1922 m. Mirė 28 d. liep., 1924 m., Detroit, Mich., nuo džiūvo-s. Pomirtinė \$687 išmokėta jo moterei, Barbarai Trakienei, 4 d. bal., 1925 metų.

35. No. 6856, Ona Bierzinskienė, 53 m., iš 208 kp., įstojo į SLA. 2 d. kovo, 1906 m. Mirė 16 d. gruod., 1924 m., Chicago, Ill., nuo brain abscess. Pomirtinė \$300 išmokėta jos vyriui, Antanui Bierzinskiui, 11 d. bal., 1925 m.

36. No. 35189, Juozas Mandris, 45 m., iš 242 kp., įstojo į SLA. 2 d. geg., 1920 m. Mirė 15 d. vas., 1925 m., Gary, Ind., nuo sutruškinto pakaušio. Pomirtinė \$100 išmokėta SLA. 242 kp., Gary, Ind., 18 d. bal., 1925 m.

37. No. 33781, Justinas Kranauskas, 49 m., iš 232 kp., įstojo į SLA. 7 d. rugs., 1919 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., Thomas, W. Va., nuo uždegimo plaučių. Pomirtinė \$300 išmokėta jo moterei, Marcelei Kranauskienei, 18 d. bal., 1925 m.

38. No. 31656, Ona Stankevičienė, 49 m., iš 38 kp., įstojo į SLA. 4 d. rugp., 1918 m. Mirė 21 d. kovo, 1925 m., Brooklyn, N. Y., nuo širdies ligos. Pomirtinė \$150 išmokėta jos vyriui, Juozui Stankevičiui, 25 d. bal., 1925 m.

39. No. 42427, Marė Ražanskienė, 30 m., iš 147 kp., įstojo į SLA. 6 d. bal., 1924 m. Mirė 8 d. kovo, 1925 m., Girardville, Pa., nuo sutruškinto pakaušio. Pomirtinė \$250 išmo-kėta jo moterei, Marcelei Ražanski-enei, 25 d. bal., 1925 m.

40. No. 39735, Aleksas Babarskas, 49 m., iš 153 kp., įstojo į SLA. 1 d. bal., 1923 m. Mirė 26 d. kovo, 1925 m., Du Bois, Pa., nuo uždegimo plaučių. Pomirtinė \$225 išmo-kėta jo moterei, Marei Babarskienei, 25 d. bal., 1925 m.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIU AMERIKOJE ATSKAITA

2-ro BERTAINIO, 1925 METŲ.

ISMOKĖTOS PORM RTINĖS, BAL., GEG. IR BIRŽ. MĖN., 1925 METŲ.

32. No. 25940, Katrė Sinkienė, 27 m., iš 272 kp., įstojo į SLA. 5 d. kovo, 1916 m. Mirė 24 d. kovo, 1925 m., Amsterdam, N. Y., nuo peritonitės. Pomirtinė \$600 išmokėta jos vyriui, Jonui Sinkui, 4 d. bal., 1925 m.

33. No. 18842, Jonas Drabisauskas, 40 m., iš 191 kp., įstojo į SLA. 23 d. vas., 1913 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., W. Frankfort, Ill., nuo vėžio li-gos. Pomirtinė \$600 išmokėta jo moterei, Marei Drabisauskienei, 4 d. bal., 1925 m.

34. No. 37735, Petras Trakas, 41 m., iš 200 kp., įstojo į SLA. 12 d. kovo, 1922 m. Mirė 28 d. liep., 1924 m., Detroit, Mich., nuo džiūvo-s. Pomirtinė \$687 išmokėta jo moterei, Barbarai Trakienei, 4 d. bal., 1925 metų.

35. No. 6856, Ona Bierzinskienė, 53 m., iš 208 kp., įstojo į SLA. 2 d. kovo, 1906 m. Mirė 16 d. gruod., 1924 m., Chicago, Ill., nuo brain abscess. Pomirtinė \$300 išmokėta jos vyriui, Antanui Bierzinskiui, 11 d. bal., 1925 m.

36. No. 35189, Juozas Mandris, 45 m., iš 242 kp., įstojo į SLA. 2 d. geg., 1920 m. Mirė 15 d. vas., 1925 m., Gary, Ind., nuo sutruškinto pakaušio. Pomirtinė \$100 išmokėta SLA. 242 kp., Gary, Ind., 18 d. bal., 1925 m.

37. No. 33781, Justinas Kranauskas, 49 m., iš 232 kp., įstojo į SLA. 7 d. rugs., 1919 m. Mirė 18 d. kovo, 1925 m., Thomas, W. Va., nuo uždegimo plaučių. Pomirtinė \$300 išmokėta jo moterei, Marcelei Kranauskienei, 18 d. bal., 1925 m.

Table with 3 columns: Name, Address, Amount. Lists names like P. Gabrielė, W. Pullman, L. Katuskas, etc., with their respective addresses and amounts.

Main table containing names, addresses, and numerical data. Includes columns for names (e.g., V. Jeskevičienė, A. Plusnikas), addresses (e.g., Johnston City, Ill., Springfield, Ill.), and various numerical values.

VAIKŲ SKYRIUS

Table listing children's names and their parents' names. Includes names like L. Zeloniūtė, J. Burdulis, and parents like K. Burdulis, A. Burdulis.

IEIGOS II-tro BERTAINIO

Table with financial data and names. Includes names like Kp. Balandžio, Gegužio, Birželio and numerical values. Includes a sub-section for 'Pašalpos ligoje' with names like J. Burdžauskas, A. Sungaila.

Main table containing financial data, names, and amounts. Includes sections like 'Kelonės ir sugaštis', 'Išrašyti čekiai', 'Pašalpa iš N. ir N. fondo', and 'Sugražintos mokėstis'.

STRAISNIS 136. Kas Reikalinga Jaunų Vaikų Auginimui.

Dabar pasiekėme vietą, kur kūdikiai duodama kietesnių valgių. Labai svarbu įdiegti maisto papročius kol kūdikis jaunas.

Maistą kūdikiams nereikia aprinkti tik iš vieno ar dviejų valgių. Įvairumas reikalingas, idant kūdikis gautų įvairią budavojančią medžiagą.

Išgėres jį neims kieto. Sekanti sistema pavels motinai pasirinkti tinkamų valgių penėjimui.

Vienas šaukštukas Eagle Brand kondensuoto, pieno pridėtas prie vienos uncijos virinto vandens mišinį sotumu vertą sveikam pienui.

Maistą reikia duoti nuo 12-to iki 15-to mėnesio — po penkis sykius į dieną:

7 ryte — Oatmeal, miežių ar kviečių košelė, vienas ar du šaukštukai 6—8 uncijose pieno.

9 ryte — Sunka vieno orančiaus. 11 — ryte — Padroštuvės nuo jautienos, vienas ar trys šaukštukai, sumaišyti su tieku, kiekiu duonos, o viskas pavilgyta jautienos šosu arba minkštai

išvirintas kiaušinis sumaišytas su pasenusia duona; šmotukas cukoriaus ir 6—8 uncijos pieno.

3 po pietų — Jautienos, vištos, arba avienos buljonas, įtrūpinus ryžių ar senos duonos. Šešios uncijos pieno, jei reikalaujama. Duona su sviestu, arba cukorius. Daugelis to ančiaus vaikų jau ims ir suvirškinti boliene, ar slyvas. Jei to duodama, apleisk pieną.

6 vakare. — Du šaukštukai javinių košelių su 8 uncijomis pieno; šmotukas cukoriaus. Pasenusios duonos ir sviesto. 10 vakare. — Šaukštas košelės su 8 uncijomis pieno.

Vaikai po 15-tam mėnesiui reikia daugiau pridėkų prie valgių. Kitame straipsny apie tai pakalbėsime.

Skaityt kit šiuos straipsnius kas savaitę ir pasidėkit ateičiai.

Kada motinos pieno pristinga, varkite Borden's Eagle Pieną, vieną tikrą pavaduotoją motinos pieno

Jei pasiūsite šį apgarsinimą į The Borden Company, Borden Building, New York, jie pasakys jūsų kalboje, kaip penėti jūsų kūdikį su Eagle Pienu.

Gydytojų Rekomenduojamas

Dept. 12

Dr. F. MATULAITIS. 322 Holbrook Ave., DETROIT, MICH. Valandos: 12-2 p m ir 6-8 p m

Užkietėjimo. Nemažai ivarių ligų paena tiesioginai nuo užkietėjimo. SEVERA'S BALZOL yra labai naudingas gydyme tų ligų ir tom panašų nesmagumų.

JAU Pripažino visi, kad NAUJOKŲ padaryti C. garai yra geriausi Amerikoje. Taip pat viengėniai gėrisi, kad garai nant „TEVYNĖJE“ remia lietuvišką literatūrą ir kovą už lietuvių tautos tiesas, tai yra svarus dalykas.

GROBLAUSKIO GUMBALSALDEL Vidurių Suvaržymo Moterims. Nuo skilvio skausmo, dieglių ir gazo nepripuolęs nuo užsikimšimo. Moterys privalo visados laikyt šitą gyduolę taip pat kaip motinoms ir dukterims.

„AISOPAS PASAKOS“ Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokiniai seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik \$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA 307 W. 30-th St., New York, N. Y.

„VILNIS“ LIETUVIŲ DARBININKŲ DU-SYK SAVAITINIŠ LAIKRASTIS, 8 PUSLAPIŲ. Išaina Utarninkais ir Pėnyčiomis. VILNIS turi savo korespondentus LIETUVOJ IR RUSIJOJ, suteikia teisingas žinias iš Amerikos ir viso pasaulio nuotikių.

REIKALINGI AGENTAI Mums reikalingi agentai tuojaus visose kolonijose nuolatiniai arba tik liuoslaikiu. Atlyginimas yra geras ir proga gera paprastam žmogui pasidaryti pinigų nuo \$50 iki \$75.

VARPAS savaitinis lietuvių visuomenės, politikos, literatūros ir mokslo laikraštis, leidžiamas kas šeštadienis „VARPO“ Spaudos bendrovės lešomis, iš Chicago, Illinois.

Telegrafinės Pinių Perlaidos 50 Centu. NAUJENOS įvedė šią stebėtiną pinigų siuntimo sistemą, kad suteiktus Amerikiečiams galimybes pasiūsti pinigų savo giminiams Lietuvoje trumpiausiu laiku, už pigiausią kainą.

Kas tai yra — „ŽMONIJS ISTORIJA“ Tai yra puikiausia paveiksluota, 500 puslapių knyga pradedanti apskaiti žmonijos gyvenimą ant žemės su pradžia jos vystymosi iš žemesnių gyvūnų, apskaita plačiai šiose dienose svarbų klausimą, Evoluciją.

SUSIVIENIJINO LIETUVIŲ AMERIKOJE KNYGYNE Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

- Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 100 Apdrauda ir Pašapa — pusl. 32 10c. Daktaras iš Prievartos (Komedija) 20c. Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ: Pasaulio Istorija (Parašė G. H. Wells) 292 pusl. 1.50 Angliškas-Lietuviškas Žodynas, 834 pusl. 6.50 Geografija arba Žemės Aprašymas, 467 pusl. 3.00

DABAR UŽSIRAŠYK „AMERIKOS LIETUVI“ AMERIKOS LIETUVIS, savaitinis laikraštis ramnių pasiskaitymų, naudingų mokslinių straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui.

Lietuvaitė-Amerikos scenos žvaigždė

P-LĒ UNĖ BABICKAITĖ (BAYE).

Per pastaruosius kelis metus Amerikos lietuvių scena pasigėdo Unės. Teatro mėgėjai klausinėjo viens kito: „Kur dabar Unė vaidina?“ Ir gavė atsakymą, kad ji vaidina amerikonių scenoje — vieni džiaugėsi ir linkėjo jai pasisekimo, o kiti pyko, įtardami ją stoka patriotizmo. Visiems neįtikėjo, sako patarlė. Bet tas tiesa ir netiesa, nes Unės Babickaitės artistiški gabumai yra visiems įtikę, visų pripažinti gabumai.

Visur, kur tik Unė vaidino, gavo geriausias recenzijas. Po jos debiutu Čikagoje „Naujienos“ ilgam entuziastiškam straipsnyje rašė: „Taip buvo malonu tėmyti. Rodos žmogus pamatė tą, apie ką ilgai svajojai, ko ilgai laukiai. Unė Babickaitė visukuo parodė, jog ji sceną supranta puikiai, jog ji yra ištikro pašauktoji scenos vaidinimui — ir laktingalė ir gulbė“.

Naujosios Anglijos laikraščiai tarp kitko taip pasakė: „Skanda matyti tokį talentą, kaip Babickaitė, taip menkoj svetainėje, net norisi pasakyti, kad Unė pergera mūsų klesos žmonėms.“

Prieš mane štai guli storiusia knyga iškarpy iš laikraščių apie Unę ir tarpe jų Čikagos „Drauge“ skaitau: „Panelė Babickaitė gabi bei išsilavinusi artistė su genijaliai maloniomis vaidinimo jėgomis. Pas ją tarsi įgimta mimika, stebėtinai natūralė gestikulacija, retai sugėbiama, balso bei dikcijos modulacija.“

Vasaros m. 1922 m. Unė atvažiavo New Yorkan — artistų Mecon, su tvirtu pasiryžimu įstoti amerikonių scenon. Tuojau pradėjo mokintis anglų kalbą, kurią dabar gerai moka ir lošė krutamuose paveikluose, Laskey, Apollo, Metro ir Bennett kompanijoj, kurioj ir vaidino, ir buvo scenos manadžeriu. Per tą laiką jos vardas taip aukštai iškilo Amerikos artistiniam pasauli, kad Arthur Hopkins vienas iš didžiausių Amerikos direktorių, davė jai kontraktą visiems metams jo garsiam veikalui: „What Price Glory“ (Kokia Garbės Kaina). Dalguma New Yorko lietuvių matė ją vaidinant ir džiaugėsi jos pasisekimu. Mačiau ir aš perreitą savaitę (paskutinę savaitę jos vaidinimo) ir negalėjau atsigerėti jos vaidinimu. Pui-ku man buvo girdėti „jankius“ ją vadinant „The great

actress“ delto, kad Unė Babickaitė yra lietuvaite. Pirmą kartą vienintelė lietuvaite klausinėjo viens kito: „Kur dabar Unė vaidina?“ Ir gavė atsakymą, kad ji vaidina amerikonių scenoje. Įtardami ją stoka patriotizmo. Visiems neįtikėjo, sako patarlė. Bet tas tiesa ir netiesa, nes Unės Babickaitės artistiški gabumai yra visiems įtikę, visų pripažinti gabumai.

Rep.

VIETINĖS ŽINIOS

SANDARIEČIŲ KONFERENCIJA.

Rugpjūčio 13 d., „Vienybės“ svetainėje, Brooklyne, įvyko Brooklyno-New Yorko sandariečių konferencija, kurios tikslas buvo aptarti einamųjų dienos klausimus. Ši konferencija buvo žymi tuo, kad joje dalyvavo kiti sugrįžę iš Lietuvos Sandaros prezidentai D-ras K. Drangelis, kuris padarė platų ir nuosakų pranešimą apie Lietuvos padėtį ir abelną Lietuvos žmonių gyvenimą ant kiek tas galima pasitebėti neilgą laiką pagyvenusiam Lietuvoje amerikiečiui.

Gerb. Sandaros prezidentas plačiai apsakė Lietuvos kultūrinio gyvenimo laimėjimus ir malonius vaizdus, paliesdamas ekonominę padėtį, kuri esanti vidutiniška, ir pagaliau priėjęs prie politinės padėties pažymėjo tą faktą, kad visgi Lietuvoje trošku gyventi pažangiųjų įsitikinimų žmonėms. Išsima-ginusi klerikalinė reakcija nesilaikė teisybės nei teisėtumo, neigi boja Konstitucijos ar įstatymų ir viską verčia sulig savo griežtosios politikos nusi-statymo. Be jokios priežasties šalina iš vietų net aukštuosius valdininkus, kurie nėra klerikalų nusistatymo žmonės, ir jų vietose stato ištikimus savo pakalikus, nežiurint ar jie tinkami toms atsakomingsoms pareigoms eiti, ar ne. By tik ištikimas klerikalų diktaturai ir to užtenka.

Vienok D-ras Drangelis yra to įsitikinimo, kad šitokia Lietuvos politiniai suvaržyta padėtis išeis tik ant gero Lietu-vai, nes pamokins Lietuvos žmones atkreipti rimtos domės į rinkimus Seimo atstovų. Esą jau šiandien net paprasčiausias kaimietis, su kuriais tik teko pasikalbėti, yra griežtai nusis-

tatęs prieš kunigų dalyvavimą politikoje ir kiekvienas atvirai pasisako, kad ateinančiuose Seimo rinkimuose balsuos už pažangiąsias partijas ir tuo būdu mėgins suvaryti kunigus atgal į bažnyčias, kaip į tinkamiausias jiems vietas. Taipgi esą teko patirti, kad net ir rimtesnieji kunigai reiškia tokią nuomonę, kad sekančiuose Seimo rinkimuose laimės pažangiųjų partijos, o ypač Vals-tiečiai Liaudininkai.

Ant galo priminė svetingumą Lietuvos žmonių ir širdin-gą priėmimą kaip D-ro Drange-lio, taip ir kitų amerikiečių pas Vals-tiečius Liaudininkus — jų suruoštame pokilyje ameri-kiečių priėmimui. Taipgi pažymėjo, kad Lietuvos pažan-giosios partijos pilnai tikisi se-kamus Seimo rinkimus laimėti ir taipgi pasitiki, kad ir Ameri-kos pažangiųjų visuomenė pa-rems Lietuvos pažangiąsias partijas, ypač Vals-tiečius Liau-dininkus Seimo rinkimų kam-panijoje.

Abelnai imant D-ras Drange-lis yra labai patenkintas savo kelione ir parsivežęs iš Lietu-vos kuopuikiausius įspūdžius, nesa apart visų blogumų Lietu-vos vidujinės politikos gyveni-me, kartu ten yra daug gra-žių dalykų ir malonių apsirėis-kimų. Ypač tas tenka paste-bėti kultūrinio ir draugijinio gyvenimo plotmėse.

Konferencija išklausiusi San-daros prezidento pranešimo, ap-kalbėjo keletą svarbių klau-simų ir padarė atatinamus ta-rimus. Konferencijoje dalyva-vo skaitingas būrelis sandarie-čių veikėjų. Pirmininkavo pil. A. Mikalauskas; sekreto-rius pareigas ėjo pil. J. Joku-baitis.

Konferencijos dalyvis.

ARTISTAS BABRAVIČIUS APSIGYVENA AMERI-KOJE.

Rugpjūčio 13 d. atsilankė „Tėvynės“ redakcijon kiti sugrįžę iš Lietuvos artistas dainininkas Juozas Babravičius ir besikalbant pareiškė, kad jis manąs apsigyventi Amerikoje ilgesniam laikui ir pasisteng-sias įstoti į Amerikos operų sceną. Nors p. Babravičius labi patenkintas Lietuva ir jam tenai būtų maloniausias gyvenimas, vienok aplinkybės taip susidėję, kad jam priseina il-gesnis laikas pagyventi Ame-rikoje, o gali tekti ir pastoviai čionai apsigyventi ir tik vasa-romis aplankyti Lietuvą.

Tuo tarpu p. Babravičius apsigyveno Brooklyne-Maspethe pas pil. Jankų. Dabar brukli-niečiai lietuviai sujudo rupini-tis surengimu p. Babravičiui koncerto, kuris, spėjama, įvyks pabaigoje rugsėjo mėnesio Academy of Music salėje, Bro-oklyne. Apie rengiamą kon-certą bus pranešta vėliaus.

Taipgi drauge su p. Babravi-čiu lankėsi „Tėvynės“ redak-cijoje kartu su juo sugrįžę iš Lietuvos čekiečiai: Dr. Dran-gelis, pp. Sinkus ir Ražanskis. Visi patenkinti savo kelione Lietuvon ir parsivežė gražiaus-ųjų įspūdžių iš savo senos tė-vynės.

SLA. SEKRETORĖ PASI-TRAUKĖ ATOSTOGŲ.

Rugpjūčio 15 d. SLA. Sekre-torė p-lė P. Jurgeliutė pasitrau-kė porai savaičių atostogų, kad pasilsėjus besierantinantiems žiemos darbams. Ji išvyko su D-ro Micevičiaus šeima į Pan-toosuc ežerą, netoli Pittsfield, Mass., ir tenai kasdien maudosi tyriame ežero vandenyje.

ATSILANKĖ REDAKCIJON.

Rugpjūčio 12 d. atsilankė „Tėvynės“ redakcijon Juozas Bacevičius, narys SLA. 77 kuopos iš Rockford, Ill. Pil. Ba-cevičius yra žymus SLA. dar-buotojas ir buvęs 77 kuopos

pirmininkas, taipgi jis yra žy-mus vietos lietuvių dainininkas ir nekartą palinksmo Rock-fordo lietuvių savo malonum-dainavimu. Jis tos pat dienos popiety, laivu „Mauretania“, išvyko Lietuvon trejaiti mėne-sių paviešėti ir aplankyti savų-jų. Po to vėl grįž atgal Ame-rikon ir posenovei darbuosis SLA. labui. Linkime jam lai-mingos kelionės.

Taipgi tą pat dieną atsilankė SLA. Centre ir „Tėvynės“ re-dakcijon SLA. 226 kuopos pro-tokolų sekretorius Kazys Čepu-las iš Chicago, Ill. Pil. Čepu-kas jau kelinti metai tarnauja kuopoje protokolų sekretorium ir taipgi visomis savo išgalė-mis darbuojasi SLA. labui. Jis atvyko su draugais ir su savo dukrele iš Chicagos automobi-liu ir apsisistoję paviešėti pas savo brolių Elizabeth, N. J. Turėdamas reikalų SLA. Cent-re, ypač kad jis buvo kuopos įgaliotas pasitarti delei esančių nesusipratimų su išmokėjimu nekuriems 226 kuopos nariams pašalpy, aplankė SLA. Centrą ir pavestus jam reikalus atliko. Drauge su juo lankėsi SLA. Centre jo brolis elizabetietis p. Čepukas, kuris yra plačiai žino-mas tarpe vietos lietuvių, ir taipgi jo draugai čekiečiai: pp. A. Petrulis ir J. Mickevi-čius.

LIETUVOS KLERIKALŲ LY-DERIAI AMERIKOJE.

Rugpjūčio 7 d., laivu „Mau-retania“, atvyko New Yorkan Lietuvos klerikalinės trijulės vadai: kun. A. Šmulkštys ir p. K. Ambrozaitis. Sakoma, kad šitie ponai atvyko valstybės reikalais — į kokią ten konfe-renciją Vašingtone ir žinoma valstybės lėšomis, tačiau pir-miausiai nusiskubino į klerika-linės Federacijos suvažiavimą, kuris pereitą savaitę įvyko Philadelphiaje, ir čionai rėžė karštus „spjūčius“, ragindami savo vienminčius duoti pinigų Lietuvos klerikalams Seimo rinkimų kampanijai ir gelbėti katalikišką Lietuvą nuo „be-dievių“ užvaldymo. Spėjama, kad šitie „garbingi“ Lietuvos Seimo ponai pasidarbus labai smarkiai savo partijos reikalais tarpe Amerikos lietuvių, kad surinkus kuodaugiausiai pinigų Seimo rinkimų kampanijai. Bet kodėl ir nepasinaudoti proga, kuomet valstybės lėšomis gali-ma darbuotis savo partijos la-bui. Tai būtų tikrai nekleri-kališka, jei tokia puiki proga būtų praleista.

Buvęs klerikalas.

OPERA LIETUVIAMS.

Brooklyno lietuvių komunistų dainininkė, ponja K. Menke-liuniutė-Januškienė, praneša per „Laisvę“, kad ji rengianti lietuviams „Cavalleria Rustica-na“ operą, kuri bus vaidina-ma lapkričio 1 d., 3 val. po pietų, Brooklyn Labor Lyceum svetainėje. Tikrina, kad bus geri artistai ir operinis choras, o pati p. Januškienė vaidins vadovaujamą Santuzza rolę. Prašo savo draugų ir muzikos mylėtojų pritarimo ir pagalbos šiam darbiui. Šio parengimo tikslu yra medžiaginiai paremti p. Januškienės besimokinimą muzikos ir dainavimo, kad ji galėtų baigti savo pamylėtą profesiją. Ji sakosi, kad dabar jau besimokinanti operas ir gerai jai sekasi, tik reikia daug pinigų tokiam mokslui ir todėl rengiama opera lietuviams, kad pasidarius nors kiek paramos mokslui.

Kuopu Susirinkimai

Braddock, Pa. SLA. 152 kp. susirinkimas įvyks 6 d. rugsė-jo, 1 val. po pietų, 933 Talbot Ave. Malonėkite visi nariai narių prirašyti prie SLA. 308 kuopos.

atsilankyti susirinkiman, nes yra svarbių reikalų aptarimui. Taipgi bus išduota raportas iš praeto pikniko SLA. 152 kuopos. Atsiveskite ir naujų narių prirašyti prie SLA. 152 kuopos.

J. B. Zeigler, Ill. SLA. 308 kuopos bertaininis susirinkimas įvyks 6 d. rugsėje. Malonėkite visi nariai ir narės atsilankyti, nes turime svarbių reikalų aptarimui. Atsiveskite ir naujų kuopos.

J. Bernotas — sekr.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI

E. K. Šiurmaišienei, Carne-gie, Pa. Tamstos pareiškimo p. Bakanui „Tėvynėn“ nedėsi-me, nors ir pasirašote po juomi kaip SLA. 8-čio apskrčio sek-retorė. Toje savo polemikoje stačiai inkriminuojate žmogų ir tam savo pareiškimui parem-ti nepriduodate jokių dokumen-tų neigi faktais įrodote. Raši-nėlį pasiuntėm p. Bakanui, kad jis matytų kokius kaltinimus jam daro oficialiai SLA. 3-čio apskrčio sekretorė ir kad gal-ėtų pasiteisinti, jei matys rei-kalo. Kuomet p. Bakanas sugrąžins Tamstos rašinėlį, tuomet sugrąžinsime Tamstai.

Tėvainiui, Detroit, Mich. Tamstos aprašymo apie SLA. 21 kuopos išvažiavimą „Tėvy-nėn“ dėti negalime. Sveikas nepaduodi redakcijos žiniai savo vardo ir adreso, kas butinai reikalinga padaryti, kuomet rašoma pasilėpus po slapyvardžiu. Praneškite savo vardą ir adresą redakcijos žiniai, o rašinėlį tuomet įdėsime „Tėvy-nėn“.

ADMINISTRACIJOS PRA-NESIMAS.

Tulas „Jūsų draugas“ iš Mil-wauke, Wis., prisuntė „Tėvy-nės“ administracijai 1 dol. pin-gių ir prašo paskelbti garsini-mus jo draugui delei kokių ten pinigų pavogimo. Tačiau nepa-duoda nei savo vardo nei ad-reso ir nežinome kam grąžinti tą dolerį, nes tokių dalykų laikraš-tyje skelbti negalima, o ypač dar tuomet, kai skelbėjas bijosi paduoti savo vardą ir adresą.

Todel prašome čionai minimo asmens prisijusti „Tėvynės“ ad-ministracijai savo vardą ir adresą, kad galėtumėm sugrą-žinti paskelbimą ir prisijustus pinigus.

NAUJAS IŠRADIMAS
DEKSNIO GALINGA MOSTIS
Gudo, Remontavimas, Ranku, Kėju, Nugaros išvalymas, Šilū, Ranku, Kėju, Siūpimo, Dugulio, Gėlvoje skau-čijama, ir taip visokius skaudėjimus (tik ne romas).
Nustatant žmonių yra išgydo o patijimai dar bešino apie tai.
Deksnio Galinga Mostis yra tiek verta aukso, kiek ji pati sveria su-lik naudos gydymo.
Kaina: 75 centai, \$1.50 ir \$3.00, ir 10 centų extra už pristatymą.
Klauskite pas aptikėjus apie DEKEN'S NEW DISCOVERY OINTMENT.
Deksnis Ointment Co.
518 MAIN ST. BOX 352
HARTFORD, CONN. U. S. A.

NGL NORTH GERMAN LLOYD
LAIVAKORTES | ABI PUSI NUPIGINTOS | Lietuvą Per Bremen'ą
Trečia klasa tikrai kainuoja.
Nepilnvaliai grįžantį būty 18 mėnesių brėplankio neturė jokių kėbimų.
22 Broadway, New York, arba kita vieta agentai

LIETUVON
NAUJAI NUPIGINTOS KAI-NOS | ABI PUSI
Trečioje klasoje sulig laivo i Kaurą ir atgal nuo \$303 iki \$225 GERA NAUJIENA. Naujas Suv Valst. įstatymas paveltija atlan-kyti Tėvynę ir buti metus, paskui be kliūčių grįžti Amerikon nežu-rint kvotos.
Musų dideli laivai milžinai, kaip MAJESTIC, didžiausias pa-sauly, OLYMPIC, HOMERIC, LAPLAND, PITTSBURGH, ARABIC, etc. siulo greitą kelio-nę į Cherbourg, Southampton, Antwerp. Daug laivų išplaukia kas savaitė.
Visi musų 3-čios klasos kelei-viai gauna atskirus kambarius dviems, keturiems ar šešiams žmonėms. Patogumai, puikus maistas ir mandagumas.
Kreipkitės prie musų vietinių agentų arba
WHITE STAR LINE RED STAR LINE
No. 1 Broadway, New York.

TĖMYKITE!
Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveikluo-tas Veikalas Antgalviu
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
ISTORIJA
Tai yra netik istorija didžiausios pa-žangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai išivijoje. — Juo veikiau tą veikalą užai-sakysite, tuo greičiau apsipazinsite su Amerikos lietuvių istorija.
Kaina — \$1.50
Drutame apdare \$2.00
Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Ad-ministraciją šiuo adresu:
“TEVYNES” ADM.,
307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y

SLA. PILDOMOSIOS TARY-BOS IR KOMISIJŲ ADRESAI.

- Pildomoji Taryba:**
Presidentas — St. Gegužia, Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamaraska, 177 Slocum St., Edwardsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
Išdininkas — T. Paukštis, 18 Mill St., Pittston, Pa.
Išdo Glob. — J. M. Danielius, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Išdo Glob. — M. A. Raginskas, Box 144, Plymouth, Pa.
Dr.-Kvot. — Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

- Kontrolės Komisija:**
J. W. Liutas, 45 Broadway, c/o U. S. Lines, New York, N. Y.
B. Saloveičikas, 121 Farmington Ave, New Britain, Conn.
K. Strumskis, P. O. Box 342, Brooklyn, N. Y.

- Apvėtos Komisija:**
Pr. Bajoras, 417 E. 25-th St., Brooklyn, N. Y.
Dr. A. Montvidas, 25 E. Washington St., Chicago, Ill.
J. O. Sirvydas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

- Įstatų Komisija:**
K. Jurgeliūnis, 3335 So. Halsted St., Chicago, Ill.
K. Gugis, 3323 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišintė-Salნიენė, 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

- Finansų Komisija:**
J. S. Lopatto, Coal Exchange Bldg., Wilkes Barre, Pa.
A. F. Bendickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.
A. Mikalauskas, 125 Grand St., Brooklyn, N. Y.

- Sveikatos Komisija:**
Dr. I. B. Bronušas, 3037 O'Donnell St., Baltimore, Md.
Dr. S. Biežis, 3114 W. 42-nd St., Chicago, Ill.
Dr. A. J. Karalius, 3303 S. Morgan St., Chicago, Ill.

- Labdarybės Komisija:**
P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
M. Baldauskietė, 60 Third St., Wyoming, Pa.
P. Balickienė, 1804 W. 64-th St., Chicago, Ill.

- Stovio, Skundų ir Apeliacijų Komisija:**
F. Živatas, 1823 N. Main St., Scranton, Pa.
J. M. Buchinskas, 76 Glenwood Ave., Binghamton, N. Y.
S. Bakanas, 149 Moultrie St., Pittsburgh, Pa.
- VISI SLA. NARIAI IR NARĖS REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI „TĖVYNĖJE“